

Velja po pošti:
za celo leto naprej . . . K 60—
za en mesec 4.50
za Nemčijo celoletno . . . 55—
za ostalo inozemstvo . . . 60—
V Ljubljani na dom:
za celo leto naprej . . . K 45—
za en mesec 4.—
V pravi prijavi naročilo . . 3.50
Sobotna izdaja:
za celo leto K 15—
za Nemčijo celoletno . . . 12—
za ostalo inozemstvo . . . 15—

SLOVENEČ

Inserati:
Enostopna pettivrsta (90 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostori)
za enkrat po 30 v
za dva in večkrat . . . 48
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Ob sobotah dvojni tarif.
Poslano:
Enostopna pettivrsta K 1
lahja vsak dan izveniški oddaje in praznike, ob 3. uri pop. Redna letna priloga vzmi raj

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; neformalna pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Upravišтво je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Način poštno hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bozn.-horo. št. 7563. — Upravišškega telefona št. 50.

Pretekli teden.

Predsednik Združenih držav Wilson je 18. oktobra odgovoril na avstrijsko-ogrsko mirovno ponudbo. Odgovor ugotavlja, da so Združene države in njeni zavezniki priznali Čehoslovakom in Jugoslovanom popolno samostojnost in se torej z avstrijsko-ogrsko vlado sploh ne more več pogajati. — Narodno veče v Zagrebu je 19. okt. izdalo proglas na jugoslovanski narod, v katerem naznanja, da je sprejelo v svoje roke vodstvo narodne politike, izreklo zahtevo za zedinjenje celokupnega naroda SHS in za lastno zastopstvo na mirovni konferenci, zagotovilo popolno svobodo narodnim manjšinam na jugoslovanskem ozemlju in prijateljstvo sosedom ter pozvalo celokupni narod, naj združi vse svoje moči v resnem delu za ustvaritev srečne bodočnosti velike Jugoslavije. — Isti dan je zboroval v Pragi Čehoslovanski narodni svet in sklenil izjavo, v kateri odklanja vsako pogajanje z Dunajem in ponovno naglašja, da se brezpogojno združijo vse pokrajine, v katerih prebivajo Čehoslovaki, v svobodno in samostojno državo. Čehoslovanski narodni odbor je od sobote v permanciji. V Parizu se je sestavila vlada čehoslovanske države ter je bil za predsednika in finančnega ministra izvoljen profesor Masařík. Čehi so zaprli izvajanje živil iz dežele. — Povodom Wilsonovega odgovora Avstriji-Ogrski se je dvignila vsa Hrvatska, da dá vsaka svojim dolgo zatajevanim čustvom. Po dveh mestih so se vršile silne demonstracije, a v Zagrebu se je udeleževalo demonstracij 60.000 oseb. Demonstranti so napadli kolodvore in pometalni raz nje mažarske napake. Jelačičev pešpolk št. 79 je pa zasedel Reki. Kasneje so prišli mažarski polki in potisnili Jelačičevce iz mesta. Tekla je tudi kri. — V Lvovu se je sešla ukrajinska konstituenta. — Nemci so konstituirali svoj narodni zbor, ki se je proglasil kot edini upravičeni zastopnik nemškega naroda v Avstriji. Nemški narodni zbor se je izrekel za samostojno nemško-avstrijsko državo in za lastno zastopstvo na mirovnem kongresu. Sklenil je tudi, da se bo glede prehrane in drugih vprašanj pogajal z drugimi narodnimi zastopstvi neposredno po lastnih zastopnikih. — Sprčo vseh teh dogodkov je moč centralnih vlad v monarhiji popolnoma odpovedala. Postavodajni zastopi se delujejo, a razprave so brezpredmetne. Cesar se je z družino odpeljal v Gödöllő na Ogrskem. Ogrski državni zbor se je izrekel za habsburško dinastijo. Cesar je dal zakonskemu načrtu za personalno unijo predskanjo. V sled dogodka na Reki je odstopila ogrska vlada in zunanji minister grof Burian; za njegovega naslednika je imenoval vladar grofa Andrássya. Odstopil je tudi skupni finančni minister Spitzmüller. — Slovaki so v ogrskem zboru podali izjavo za narodno zedinjenje s češkimi brati in samostojnost. — Narodno veče v Zagrebu, katerega osrednji odbor neprestano zbuje, je pozvalo celokupni jugoslovanski narod, naj po vseh mestih in vseh osnuje odbore Narodnega veča in organizira narodno stražo, da se zagotovi osebna varnost in zavaruje premoženje. Kmetovalce je pozval, naj ne prodajajo živil tujcem, marveč vse zaloge hranijo, da bo mogla v času sile z njimi razpolagati lastna dežela. — Jugoslovansko narodno veče in češki narodni izbor sta imela že več važnih skupnih posvetovanj, na katerih so se popolnoma zedinili o vseh važnih vprašanjih. — Nemčija je 20. okt. odgovorila na Wilsonovo noto z dne 14. okt. Ponovno je izjavila, da sprejme vse Wilsonove mirovne predloge in tudi pogoje za izpraznitve ozemelj in o načinu bojevanja. Poudarila je, da je sedanja vlada prosta vsakega neodgovornega vpliva. Nato je v nemškem državnem zboru govoril kancler in rekel, da mora biti nemški narod pripravljen ali na Nemčiji pravičen mir ali pa na vojno do skrajnosti. Nemški poslanci: Poljaki, Alžanci in Danci so v nemškem državnem zboru v imenu svojih narodov podali izjave za ločitev od Nemčije in združenje s soplemeniki. 23. oktobra je došel Wilsonov odgovor; Wilson izjavlja, da je na podlagi dosedanjih nemških not pripravljen začeti z zavezniki podrobneje razpravljati o premirju, obenem pa naglašja, da s Hohenzollerni ne on ne zavezniki nečeno imeti ničesar opraviti niti pri sklepanju premirja in miru, niti kasneje. Ako Nemčija v tem oziru ne izključi vsakega dvoma, naj ne zahteva miru, ampak enostavno kapitulira. — Nova poljska vlada v Varšavi se je sestavila; predsednik je Świerzyński, zunanji minister pa dr. Głębinski. — Ukrajinska vlada je odstopila; novo vlado sestavi zopet Lisogub. — Čehoslovaki in Srbi so na Uralu zadali boljševikom težak poraz; ujeli so 8000 boljševiških vojakov in ugrabili velik vojni plen. — Na italijanskem bojišču nič novega. Na Balkanu se naše in nemške čete umikajo za Donavo in Drino. — Na zapadnem bojišču je nemški odpor čimdalje slabši, nemške armade se umikajo brez odмора. — Turška palestinska armada je docela uničena.

Za red in mir.

Narodno veče SHS v Zagrebu je pozvalo vse pristaše strank, da se strnejo po vseh mestih, trgih, vaseh in selih v odbore Narodnega veča.

Z ozirom na ta poziv opozarja Narodni svet v Ljubljani g. župane na določbo

§ 56. občinskega reda, ki pravi, da je ena najpomembnejših dolžnosti župana, da skrbi za krajno policijo, t. j. da skrbi za javni mir in red v občini. Deželne komisije so začelkom vojske pozvale g. župane, da izpolnijo to svojo dolžnost glede javnega varstva.

Pozivljamo g. župane:

1. Da ustanovijo odbore Narodnega veča, ki bodo tvorili prostovoljno javno stražo. Orožne liste dobijo gg. župani na okrajnem glavarstvu zastonj.

2. V slučaju skupnega napada od strani klatežev ali v slučaju političnih izgrediv je treba klicati pomoči pri sosednjih občinah, oziroma naj se to nemudoma javi Narodnemu svetu v Ljubljano, ki bo poskrbel za pravočasno pomoč.

Prosimo gg. župane, da blagovolijo sporočiti Narodnemu svetu v Ljubljani, kaj so ukrenili za vzdrževanje javnega miru, posebno da sporočijo, koliko mož so izvolili v odbor Narodnega veča.

Za Narodni svet:

Dr. Anton Korošec, predsednik.

Trst k Jugoslaviji.

«Corriere della Sera», ki je zadnje čase zelo hud na Jugoslovane, poroča, da so se mudili zadnje dni italijanski iredentistični poslanci Pitacco, Renati, Ghiglianovich in Zanella v Londonu in Parizu. Vdoli jih je bivši tržaški poslanec dr. Pitacco. Zahtevali niso za Italijo samo Trsta in zaledja, ampak celo vzhodno obal Adrije. In kakor poroča dr. Pitacco dopisniku «Giornale d'Italia» so se vrnili iz Londona pomirjeni. In tudi Clemenceau jim je povedal par vljudnih besed kot: »Vaša stvar je naša stvar, poznamo Vaše trpljenje, z Orlandom in Sonninom smo popolnoma edini itd.« Vendar konkretnega jim niso ničesar povedali.

Ta korak laških iredentovcev je dovolj značilen za težnje laškega imperijalizma, katerega ni vojna še dosedaj ničesar naučila.

Vzhodna obal Adrije in Trst sta integralna dela naše Jugoslavije, tako v geografskem kakor v etnografskem oziru. Vsa naša slovenske domovine vodijo v Trst, toda ne samo slovenske; vsi jugoslovanski kraji so navezani na Trst, ki je okno naše Jugoslavije v evropsko celino. Brez Trsta kot integralnega dela Jugoslavije je življenje komaj napol življenja. Italijan Cezar Combi je izrekel besede: »Kdor ima mor. pristanišče, ki je neprecenljivega pomena za nacionalno ekonomijo, mora imeti v rokah tudi vse ceste, ki vodijo do njega.« In teh Italija ne bo imela nikoli. In Italijan Angelo Vivante pravi v svoji knjigi «Iredentismo Adriatico»: »Politika osvojitve ozemlja, v katero tira Italijo laški neo-nacionalizem, pomeni glede obali Adrije velik absurd vsake ekonomije.«

V Trstu so našli l. 1910. uradno krog 60.000 Slovencev. V Trstu prebiva naše pleme, naša kri v veliki večini. A da je bila ta večina primorana se poitalijančiti, je kriv ves naš vladni aparat, ki nas je smotreno ponemčeval in poitalijančeval. To plemo se mora zopet povrniti k svoji rodni materi, od katere prs so je nasilno odtrgali. A kdor pozna razpoloženje pravega tržaškega ljudstva, ta ve, da večina tega ljudstva, ki je sedaj po imenu italijansko, je tesno na nas navezana in nam ni sovražna.

V Trstu je živelo od prvega početka po pretežni večini slovensko domače prebivalstvo. Vivante poudarja, da prebivajo Slovenci v Trstu že stoletja in stoletja. Leta 1735, so našli v Trstu 3865 Italijanov in poitalijančencev, Slovencev pa 3385. Leta 1842, so pa našli 53.000 Italijanov, Slovencev pa 21.000 (med temi 7000 Slovencev v središču mesta). Veliko število, če pomislimo, da je bila takrat slovenska narodna zavednost še majhna. Primož Trubar ni pridigal slovensko samo v Gorici, ampak najbrž tudi v Trstu. Nek patent iz časov Marije Terezije omenja »kranjske« cerkvene propovedi v Trstu. Italijanski mestni svet tržaški je izdal le-

ta 1847. v proslavo škofa Legata publika-cijo, v kateri so bile tudi slovenske lirčne pesmi. Historik Kandler poroča leta 1848 v svoji knjigi o dvojezični kmetijski šoli in poudarja, da bi morali znati slovenski jezik vsi tržaški Italijani. Obžaluje, da nimajo Slovenci od časov Marije Terezije svoje narodne šole, kot drugi narodi, na primer Srbi. Leta 1848. se je zahtevalo od zdravnikov, ki je bil nameščen v mestni tržaški bolnišnici, znanje »kakega slovenskega jezika«. Leta 1848. se je vršilo v Trstu veliko slovesno zborovanje, katere-mu je predsedoval slovenski pesnik Vesel. Na tem zborovanju so govorili zastopniki drugih avstrijskih slovanskih narodov. Uradni tržaški list je prinesel o zborovanju entuziastično poročilo, v katerem govori zelo laskavo o Slovencih v Trstu in Primorju. Prva zahteva Slovencev po slovenskih šolah v Trstu datira iz leta 1848. Zanimivo je, da so vpostavili Italijani leta 1848. v programu nameravane laške juridične fakultete tudi stolico v slovenskem jeziku (Vivante). Leta 1861. se ustanovi v Trstu »Čitalnica«. Istega leta poudarja v tržaškem deželnem zboru italijanski liberalni zastopnik tržaške okolice nujno potrebo, da se uvede v šole tržaške okolice kot poučevalni jezik samo slovenščina. Še leta 1868. igra v Trstu važno vlogo slovenska meščanska straža. Prvi časopis v slovenskem jeziku izide v Trstu leta 1869. To le v kratkih potezah o važni vlogi, katero je igral v Trstu slovenski živelj. Zanimivo je, da so našli v Trstu leta 1900. le 24.000 Slovencev, leta 1910. so pa dosegli slovenski narodni kandidati im-pozantno število 11.000 glasov. In sedaj trdimo lahko z mirnim srcem, da je v Trstu (vsaj pred vojsko) najmanj 70.000 zavednih Slovencev.

Tudi kot samostojno svobodno inter-nacionalno mesto ni Trst mogel brez šir-šega slovenskega zaledja. Istotako je vsa tržaška okolica popolnoma slovenska. In zato bi pomenil Trst, ki ne bi pripadal k slovenski domovini, velik udarec Slo-vencem v narodnem in gospodarskem oziru.

Razume se samoobsebi, da bo Trst ostal tudi kot integralen del Jugoslavije internacionalno mesto z lastno avtonomijo, v kateri bo vsem narodom zajamčena enakopravnost in kjer bodo imeli narodi prost dohod do morja.

Trst mora priti k Jugoslaviji! To je življenjska zahteva Slovencev, življenjska zahteva jugoslovanske države. Vsaka druga rešitev pomeni za nas več ali manj težki udarec.

Vekoslav Vrtovec.

Ustava in uprava v jugoslovanski državi.

Dr. Planinski.

Pri snovanju novih državnih tvorb je razen osiguranja finančne podlage najvažnejše, da se takoj od kraja postavijo temelji, na katerih naj slone ustavne in upravne razmere. Popolnoma naravno je sedaj, da se je začela tudi glede ustave in uprave v nastajajoči jugoslovanski državi javna diskusija. S serijo člankov v listih je pričel bivši deželni glavar Fr. pl. Šuklje in odgovorilo mu je že več mož, kakor: dr. Tavčar, dr. Triller, Ivan Hribar, dr. V. S. (Viktor Šušnik?). Pl. Šuklje je podal več dobrih nasvetov, vendar pa njegov osnovni načrt povečini najbrže ne bo podlaga jugoslovanski ustavi in upravi. Kot upravni uradnik naj razvijem tudi jaz nekaj misli, in sicer po tem-le redu:

- I. Zakonodajna in upravni okoliš;
- II. načela državne uprave;
- III. občinska uprava;
- IV. industrija, trgovina in finančna uprava.

I. O zakonodaji in upravnih okoliših.

Vsa postavodaja in uprava jugoslovanske države mora temeljiti na dveh načelih: 1. da smo narod Slovencev, Srbov in Hrvatov po svojih gospodarskih in splošno-kulturnih razmerah en narod, ki ga spaja enaka zgodovina trpljenja in počasnega vstajenja; 2. kar še obstoji med nami jezikovnih in kulturnih razlik, naj jih s pametnim, smotrenim delom, toda brez nasilja — izjemšči versko razliko — v doglednem času eliminiramo.

S tega stališča ustvarimo enotne in enake javne institucije za celo jugoslovansko ozemlje. Moč postavodaj imej le skupni državni zbor, dočim bi se osrednji vladi poverila nalo-ga, da uvažuje v izvršilnih naredbah in po

* Ta članek mi pi na razpolago.

zaslišanju županijske oblasti posebne, v posameznih delih skupnega ozemlja vladajoče gospodarske in kulturne razmere. Županijska vlada naj v glavnem le skrbi za izvrševanje postav in naredb, lastno naredbeno pravico pa imej samo v toliko, v kolikor niso tangirane skupne, vsem delom enake državne naprave.

V celom državnem ozemlju naj se ustanove iste upravne oblasti z enakim delokrogom in enakim slovanskim nazivanjem, ki naj ne spominja na nekdanja nemška imena. Upravne posle za celo jugoslovansko državo vodi ministrstvo. Sicer se pa deli državno ozemlje le še na županije (ne okrožja, po nemškem Kreise), v okraje in občine. Posebne deželne vlade z deželnimi zbori za dotično narodno ozemlje (slovensko, hrvatsko in srbsko) lahko odpadejo. Županija združuj po zemljepisni legi in gospodarskih odnosih sorodno si ozemlje 200—300 tisoč ljudi. Pri tem naj se ne gleda niti na jezikovne razlike (posamezne slovenske, hrvatske ali srbske otoke), še manj pa seveda na dosedanje kronovinske meje. Tako n. pr. naj se napravi za Koroško posebna županija, njej pa bi bili prideliti razni kraji v skrajnem severozapadnem kotičku Kranjske (ob gorenjski železnici). Za Primorsko bi bili morda ustanoviti goriska in istrska županija, k prvi pa priključiti Vipavsko dolino in k drugi dolino ob Reki (Ilirsko Bistrico). H Kranjski, ki izgubi goriomenjene dele, bi zopet dali del sedanje žumberškega ozemlja v Gor-jancih. To je oni del, ki govori obmejnim Belokranjcem enak jezik in je gospodarsko nave-zan na Metliko. Drugi del žumberčanov pripade zagrebški županiji. S tem se bo rešil igraje pravni spor, ki se je vodil med avstrijsko in ogrsko vlado desetletja s toliko vno-mo, da so nastale cele skladovnice aktov — brez rešitve. Žumberčanu posled ne bo treba hoditi deloma k okrajnemu uradu v Črnomelj (po krošnjaške knjižice), deloma v Jasko. Tudi bo volil državne poslance, kar se mu je do-zdaj, češ da ni ne avstrijski ne ogrski držav-ljan, odrekalo. — S kranjsko županijo se bo združili tudi, in to brez državne krize, glasoviti hrvaški otočji Marindol pri Adlešičih, poli-tični okraj Črnomelj, ki se je do sedaj, dasi na levem bregu Kulpe, obdan okrog in okrog od kranjskega ozemlja ter s Hrvatsko le po oz-kiem pasu in preko Kulpe zvezan, upravljal od tam.

Na čelu županijske oblasti bo veliki župan.

Županije bodo razdeljene na okraje (okraj-ne urade ali oblasti) in bo njih vodstvo pover-jeno okrajnemu načelniku. Pri tem je rešiti vprašanje, ali naj so okraji veliki ali majhni. Da so nekateri današnji politični okraji, obse-gajoči po tri, štiri sodne okraje s 40.000 in več prebivalcev, preveliki, se je pokazalo že ope-tovano. Okrajna oblast se more seznaniti z gospodarskimi in krajevnimi potrebami le po daljšem času; delo pa se v takem okraju tako množi, da se pri tendenci, opravi vsaj tekoče stvari, začnejo zapostavljati večji gospodarski problemi. Mali okraji z 10—15 tisoč duš, ki bi se zlagali po večini z enim sodnim okrajem, kakor jih ima v mislih Šukljejev načrt, bi pa vsled svoje neznanosti ne imeli ne razvojne moči, ne dovolj vzgojnega vpliva in vodilne avtoritete nad občinami. Za okraje bi bilo te-daj primerno ozemlje z 20—30 tisoč ljudmi. Popolnoma preurediti bi bil dalje obseg občin. Občine z 200—500 ljudmi, kakor jih imamo po Slovenskem še danes, so za novodobno upra-vno nonsens, ker se ne morejo razviti v nobeno življenje. Občine so tedaj tako zložiti, da bo-de šteje po 1000—3000 in več duš. Take srenje bodo silno važen činitelj v novem upravnem ustroju, pa o tem več v razpredelku III. Orga-nizacija upravnih oblasti.

Da izgine razloček med državno in avto-nomno upravo, to je jasno. Težje bo že rešiti vprašanje popolne demokratizacije uprave, oziroma glede pritegnitve laškega elementa v upravo. Posebno skrbno bo sestaviti tudi ustroj osrednje vlade, da ne bo noben del troj-imskega naroda SHS. zastopavljen in da se bo moglo ozirati, v kolikor bo to dopuščala skupna državnost, na njihove posebne kultur-ne in gospodarske interese. Državni zakonik in naredbenik ministrstev bo izhajal, dokler ne postane naše zedinjenje popolno, v slovenskem in srbsko-hrvatskem jeziku. Oblasti na sloven-skem ozemlju naj uradujejo v prehodni dobi slovensko, drugod hrvaško-srbsko. To velja tudi napram osrednji vladi. Enako ni ovirati od kraja posebne književnosti in znanosti po-sameznih narodnih vej vsem skupne majke Jugoslavije. Vzajemne institucije, vzajemno delo, neovirano medsebojno občevanje in spo-znavanje pa bo stvorilo v desetletjih med nami brati, uživajočimi sadove zlate svobode, opro-ščenimi stoletnih okovov tujstva, takorekoč neopaženo nerazrušno vez naravne enotnosti, ki bo klubovala zlahka vsem viharjem. Pre-pričani pa moramo biti, da Jugoslavija ne bo mogla kar spočetka pričeti docela novega živ-ljenja, v katerem se bi mogel vršiti tu opisani zedinjevalni proces. Od kraja bomo morali prevzeti, da kaosa ne povečamo, do mala vse stare naprave, odstranivši le najgrše hibe. O končnem ustavnem in upravnem ustroju pa se bo posvetovati v enketah in napraviti od-ločitve brez nasilja in sporazumno z zastop-niki vsega trojimskega naroda SHS.

II. Načela državne uprave. Uprava jugo-slovanske države kakor moderna uprava sploh, mora slediti na teh-le principih: 1. Ne vtikaj se v stvari, ki jih zrel narod in prostih organizacijah, družbah, v časopisju in znanstvu sam upravlja, in sicer velikokrat bolje, kot pa morejo to opraviti javni uradniki; 2. državna

uprava mora biti prežeta dolžnosti, da varuje in pospešuje le ljudske koristi. Od te poti je ne smeje odvrniti nobeni namišljeni višji oziroma ki so ljudstvu tuji. Takih višjih ozirov v demokratski Jugoslaviji menda sploh ne bo, ker bodo vsi poklicani organi iz naroda in delali za narod; 3. posamezne inštančne oblasti naj se v svojem delovanju medsebojno podpirajo in spopolnjujejo, ne pa, da si nagajajo; 4. inštančna pot se omeji; 5. delo se tako razdeli, da ne delajo kar tri oblasti po vrsti isto. Zgled! Ministrstvo je poslalo obširen nemško pisan ukaz na deželno vladu. Tam so ga dostikrat čisto enostavno prepisali, sed ut aliquid fecisse videntur, dodali še svoje pripombe, seveda v nemščini z ukazom, da stori in ukreni okrajno glavarstvo vse potrebno. Kar bi bilo že ministrstvo lahko naredilo, to so sedaj cimirali referentje pri okrajnih glavarstvih, seveda vsak po svoje, pri čemer je bilo odločilno znanje deželnega jezika. Ali predstavljate si veselje uradnika pri spodnji instanci, ko naj intimirajo cele strani dolge, nemško pisane razsodbe višjih instanc, n. pr. v domovinskih, vodopravnih in drugih zadevah v strankinem jeziku. To kar je napravil uradnik pri okr. glavarstvu, ni mogla biti več avtentična razsodba višje oblasti. Take srednjeveške anomalije naj takoj prenehajo v jugoslovanski državi, v kateri so si slovensko, hrvatsko in srbsko naracije tako podobne, da ne bo količjak jezikovno naobraznemu uradniku nobena težkoča, napraviti odlok ali razsodbo poljudno v tem ali onem narečju, dokler bo to potrebno. V tem oziiru pride še v poštev obveščanje s podaniki laške in nemške narodnosti, za katero naj velja ista načela. Vsaka višja oblast formuliraj ukaze in razglase tako, da se lahko porabijo in za nižje instance kakor tudi za javno objavo. V tem slučaju se odposlje primerno množino izvodov tudi naravnost občinam. Višja oblast izdajaj svoj naredbenik, v katerem se objavijo vsi javnosti namenjeni ukrepi, ukazi in razglasi. Ta naredbenik se pošilja vsem poklicnim organom. Ti morajo takoj vedeti, ne da bi jih bilo potreba posebej opozarjati, kaj jim je storiti. Razsodbe višjih oblasti morajo biti po vsebini in jeziku take, da jih nižja oblast strankam le dostavi. Na ta način se bo prihranilo neskončno veliko nepotrebnega pisarjenja. 6. Posameznim upravnim oblastem je dati potrebno samostojnost. Nič ni za uradnika hujšega in za razvoj pametne prakse kvarljivšega, kakor če višja oblast vedno dreza vanj. Do sedaj je izšla ponavadi najprej postava, potem splošna naredba, dalje še posebna izvršilna naredba in vrhutega ponavljajoči se ukazi, vse v isti zadevi. Absurdno! Za razumnega praktičnega uradnika je dovolj, da ima pred seboj postavto in, če treba, izvršilno naredbo, potem pa nič več. 7. Upravo preveč demokratični duh in bodi vsem slojem enako pravična. Za vse in za vsakega iste pravice in dolžnosti, brez privilegijev in nepotrebnih izjem.

Ista načela veljajo približno za sodno upravo, ki jo bomo po mojem mnenju prevzeli do male nespremenjene, dočim bo treba šolstvo in šolsko upravo popolnoma reorganizirati.

III. Občinska uprava. Nimam namena koga žaliti, ali to, kar smo imeli do zdaj za občinsko upravo, je bilo velikokrat posmeh kulturni dvajsetega stoletja. Skrb za občinsko gospodarstvo se je prekladala ev. vsaka tri leta iz roke v roko. Pri novih občinskih volitvah se je naenkrat posadil na županski stolec mož, ki je bil mogoče le za silo zmožen v pisavi, mož, ki je imel morda veliko dobre volje, pa premalo splošnega znanja. Preteklo je veliko časa, preden se je tak župan, brez tajnika, toliko uživel v novo vlogo, da so rila občinska kola naprej. Ne rečem, da so bili vsi župani taki, v celem pa jih je spadalo veliko preveč v to kategorijo. Posledica tega je bila, da so romali spisi, po dolgem času odpravljeni na pot, sem pa tam, preden je dobilo okrajno glavarstvo ali drug urad rešitev, ki jo je mogel uporabiti. O kakem načelnem, iniciativnem gospodarstvu v takih občinah pa ni bilo ne duha ne sluha. In kdo je bil v celem najbolj oškodovan? Občani sami.

Take neznosne in dvajsetega stoletja ne vredne razmere so odpraviti. Občinska uprava bi bila sedaj urediti po teh principih:

1. Ustanove se, kakor že prej omenjeno, velike občine.

2. Za reševanje tekočih poslov, za pripravo gradiva, ki pride v občinske seje, za upravo občinske blaginje se nastavi v vseh občinah stalni izveščani tajnik, ki je preстал z zadovoljivim uspehom za občinskega tajnika predpisano skušnjo;

3. Zgradi se v središču občine občinska niša — ni treba ravno enonadstropna stavba — kjer je občinska pisarna, občinski arhiv, stanovanje tajnikovo, občinski zaporni lokal in ev. tudi shrambe za druge namene; za razdeljevanje občinarnem namenjenih, od občine naročenih predmetov itd. S tem bi se za vedno odpravil nedostatek, da je občinska pisarna obnem zasebna soba, spalnica in mogoče tudi delavnica županova. Ljudem ne bi bilo več treba iskati župana izven njegovega doma, kakor se zdaj pogosto godi, in ga motiti pri njegovem delu (na polju ali drugod). Stranka bi opravila takrat, kadar bi prišla v občinsko pisarno, kjer bi imel tajnik dnevno stalne ure. S tako napravo bi se koristilo ljudem, oblastem pa, ki so dosedaj večkrat le s težavo izvedle potrebno od županstva, silno ustreglo. Nepotrebno pisarjenje bi prenehalo. Razen tega bi lahko odpadlo do zdaj neizogibno in toliko perhorencirano poizvedovanje po orožniških ali podobnih organih.

Seveda bo razmerje med tajnikom in županom odnošeno občinskim odborom postavno urediti. Tajnika nastavi in plača državna oblast, ki imej tudi disciplinarno pravico in pravico odsvolitve (odstavitev, upokojitev). Tako se občinskemu tajniku ne bi bilo treba pred vsakim novim županom, ali ga bo obdržal ali ne. Tajnik je vezan na občinske sklepe, na mnenje županovo pa morda le, kadar gre za osebne in krajevne podatke. Ako se pokaže potreba, dobil tajnik še eno delavno moč. Občinske spise podpisuje župan ali njegov namestnik in le v neznatnih stvarah občinski tajnik. Občinski tajnik, ki ustreza opisanemu načrtu, se lahko poveri večji delokrog. S tem bi se dosegla tudi enakost z že obstoječo občinsko upravo na Hrvaškem. Posebno se bo treba občinam približati za preskrbo ubogih. Dosedaj se je skrbela za reveže na način, ki je nasprotoval vsem humanim čustvom. Reveži, čudni človekoma neboljeni, so morali hoditi za hrano od hiše do hiše. Malokje so jih prijazno sprejemali, pač pa so morali požreti miselnostero trko in krivično besedo. Če pa je občina dajala podporo ubogim v denarju, bilo je to neredno in tako malo, da jim ni bilo ne živeti ne umreti. In kako nevoljio

so se oddajali siromakom tisti krajcarji. Te žalosne in nečloveške razmere morajo jenjati. Predvsem bo občinam enega ali več okrajev sezidati občinsko ubožnico in hiralnico, kjer naj v miru preživijo vsa zadnja leta vsak, ki ga bo usoda zanesla tje.

IV. Industrija, trgovina in finančna uprava. Na tem polju čaka ogromno delo, tako, da ga bomo od kraja le težko zmagovali. Ustvariti nam bo nanovo vse pogoje za domačo industrijo in prekomorsko trgovino. V tem oziiru imamo dosedaj največji zaklade še v zemlji (surovo rudo, les) in neizrabljene vodne moči, ter ob Adriji naše morje, tovarne in ladje bo pa treba šele zgraditi. Treba bo zbrati vse tehnične produktivne moči, dati jim prave in pokazati našemu dosedaj raztresenemu kapitalu skupno pot. Pa spričo naše vztrajnosti in marljivosti se ne strašimo tudi tega orjaškega dela.

O finančni upravi nisem poklican pisati, vendar pa imam tudi v tej stroki naravno mnenje. Kakor v celi upravi, vladaj tudi tukaj enotnost. Osnovni državni davki naj jamčijo za dohodke v meri, kakor so proračunjeni državni izdatki. Poleg državnih davkov pa obstojaj še edino županijska določila. Občine in okrajji, ki prevzamejo posle dosedanjih cestnih odborov, zdravstvenih zastopov itd., ter trgovske in obrtne zbornice upošlejo pravčasno letne proračune županijski oblasti, oziroma županijskemu finančnemu ravnanstvu. Ta odredi za ves okoliš enako doklado na državne davke. Davčni uradi, ki dokladi pobirajo, jo odposljejo naprej glavni blagajni, ki šele izplačuje nakazane vsote. Ta blagajna bo seveda tako dotirana, da ne bo treba posameznim korporacijam šele čakati, da se bo naklada za nje uplačala, ampak da se tem odobrene vsote dopslejo, kadar jih rabijo in zahtevajo. Po tem bi to bile seveda javne naprave kakor: vodovodi, šole, ceste, občinske hiše, ubožnice in hiralnice itd., skupna zadeva županije oziroma države, in investicije bi se morale vršiti po rednem načrtu, da ne bi posamezni okrajji samo plačevali, drugi pa uživali. Ta načrt bi imel to dobro, da bi se morale javne naprave, za katere posamezna občina ali okraj nima dovolj denarja, vedno realizirati, ako to zahtevajo interesi ljudstva v dotičnem okraju.

Hussarek odstopil. — Lamasch.

Dunaj, 25. oktobra. Cesar je sprejel demisijo Hussarekovega kabineta. Za njegovega naslednika je bil določen dvorni svetnik Lamasch, ki bo z malimi spremembami prevzel sedanji kabinet.

Dunaj, 25. oktobra. Pri predsedniku Poljskega kola so se danes oglasili profesor Lamasch, Redlich in Stölzel. Profesor Lamasch je sporočil, da ima nalogo sestaviti nov kabinet. Poljski klub je izjavil, da nima ničesar proti temu. Dvorni svetnik Lamasch bo ministrski predsednik, poslanec Stölzel justični minister in dr. Redlich finančni minister. Oba poljska ministra naj ostaneta v kabinetu. Namesto Mataja je naj vstopi v kabinet neki Seidl.

Notranje in zunanje zadeve.

Državni zbor.

Seja dne 25. oktobra.

V zbornici je navzočih komaj deset poslancev.

Posl. dr. Grandi interpelira glede vrnitve interniranih in konfiniranih Italijanov. Odgovarja mu notranji minister dr. vit. pl. Gayer in brani odredbe oblasti. Sedaj je vrhovno armadno poveljstvo dovolilo, da se pri rešitvi še ostalih prošenj za vrnitev postopa kolikor, mogoče liberalno.

Izjava italijanske Narodne zveze.

Posl. dr. Conci je podal v imenu novoustanovljenega narodnega zastopstva »Fascio Nazionale« izjavo, da smatrajo njeni člani temeljem Wilsonovih zahtev, ki so jih osrednje države sprejele, vsa dosedaj avstrijsko-ogrski monarhiji pripadajoča italijanska ozemlja kot že iz teritorialne skupnosti izločena. Zato italijanski poslanci nikakor nimajo več naloge, da bi se z vlado ali z zastopniki avstrijskih narodnosti pogajali o prenosu države. Končno vlagajo ugovor proti izjemnemu stališču, ki naj bi se ustvarilo za Trst.

Zapozneli Kočevci.

Posl. grof Barbo zahteva za kranjski Kočevje pravico, da se pridruži nemški narodni državi. Kočevski Nemci so avtohtoni in žive v zaključnem ozemlju. Narodnostna ideja je zmagala nad avstrijsko državno idejo. Sedaj v pripadnikih drugih narodnosti ni treba več videti sovražnikov. Poziva zbornico, naj narodom omogoči, da pojdejo v redu narazen.

Nadaljne italijanske izjave.

Posl. dr. pl. Gentili pravi, da je treba za morebiten plebiscit staviti dva pogoja: 1. vojaške in politične oblasti dosedanje države morajo deželo zapustiti, 2. voplikanci, begunci in izgnanci se morajo vrniti.

Posl. Gasser izjavi, da tržaški liberalni poslanci usode italijanskih ozemelj ne smatrajo za notranje vprašanje te države. Vpraša vlado, če je res, da nameravajo prestaviti v Trst tisto čet in vojaških poveljstev in če se ne zgodi morda z namenom, da se javno mnenje postavi v var-

stvo bajonetov. Italijani zahtevajo, da se njihovi internirani soplemenjaki takoj vrnejo domov. Končno zahteva govornik nujno od pomoč v prehrani in odredb proti razširjanju hripe, malarije in legarja.

Posl. Pittoni (tržaški socialist) želi, naj bi se nove narodne tvorbe čim hitreje oživotvorile in naj bi narodi kakor hitro mogoče stopili v medsebojne stike. Soglašja z vojnimi ministrom glede nevarnosti, ki bi pretile prebivalstvu posebno za fronto, ako bi fronta razpadla. Tudi je res, da ne sme nastati vakuum. Zato pozdravlja hitro odločitev nemškega narodnega zbora, da začne pogajanja z drugimi svobodnimi narodnimi zastopstvi. Za Trst in celo pretežno italijansko ozemlje Istre in Furlanije zahteva pravico samoodločbe. Ljudstvo naj odloči, ali se hoče pridružiti Italiji ali pa ustanočiti samostojno republiko. Trst naj ostane neodvisen pod varstvom zveze narodov in se združi s pretežno italijanskimi ozemlji Istre in Furlanije.

Posl. Bugatto zahteva za furlanski narod pravico samoodločbe; o bodočem državnem stališču njegovega naselbinskega ozemlja naj odloči svobodno ljudsko glasovanje.

Za pripojitev nemških ozemelj na Ogrskem.

Posl. Heilingger izjavi, da mora nemški narod v interesu svoje prehrane zahtevati, da se sosedna nemška ozemlja na Ogrskem pripoje nemški narodni državi. Drugih govornikov ni bilo.

Prihodnja seja v torek.

Posvetovanja in avdiencie.

Budimpešta, 26. oktobra. Cesar je sprejel včeraj v Gödölle Karolyja v dolgi avdienci.

Iz nemške Avstrije.

Dunaj, 25. oktobra. Izvršilni odsek nemškega Narodnega zbora namerava proglasiti, da je predcenzura odpravljena. Včeraj je določil izvršilni odbor nemškega Narodnega sveta besedilo odgovora na Wilsonovo noto glede premirja in miru. Istočasno so se vršila predposvetovanja o ustanovitvi samostojne nemško-avstrijske banke, ki naj bi izdajala bankovce. Tudi v nemški Avstriji naj se ustanove narodne garde.

Poljsko kolo prenehalo.

Dunaj, 25. oktobra. Z današnjim dnem je prenehalo Poljsko kolo obstojati. Osnovala se bo zveza poljskih državnih poslancev, v katero bodo vstopili vsi člani bivšega kola, vspolnaki in poljski socialni demokrati. Ta zveza se bo konstituirala v ponedeljek v Krakovu.

Prehranjevalno vprašanje.

Dunaj, 25. oktobra. Načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec je imel danes zopet konferenco s prehranjevalnim ministrom Landwehrom.

Dunaj, 25. oktobra. Danes so se zglasili odposlanci »Wohlfahrtsausschussa« v Jugoslovanskem klubu, da konferirajo s poslanci štajerske. O pogovorih se bo obvestil Narodni svet, da bo sklepal o nadaljnjem postopanju.

Potovanje ob naši jadranski obali.

Dunaj, 25. oktobra. Poslanec Dulibić je stavil do ministrskega predsednika in domobranskega ministra interpelacijo, v kateri pravi, da se vozi z našimi malimi pasajirskimi parniki toliko vojakov, da je videti, kakor da so to vojaški transporti. Vsled tega so ti parniki izpostavljeni nevarnosti torpediranja. Wilson je v svoji predzadnji noti Nemčiji zahteval, da se pasajirski parniki ne smejo potapljati, ker je tako vojskovanje nečloveško in barbarično. Vsled note smemo domnevati, da sovražni podmorski čolni ne bi potapljali pasajirskih parnikov, če bi ti ne izgledali kakor vojaški transporti. Tako se pa vozi civilno prebivalstvo v neprestanem strahu, kar je popolnoma nepotrebna tortura, če bi pasajirski parniki ne smeli prevažati vojaštva.

Izjave grofa Andrassyja.

Budimpeštanski dopisnik »N. Fr. Pr.« je imel pogovor z novoimenovanim zunanjim ministrom. Grof Andrassy mu je na stavljena vprašanja podal naslednje izjave: »O mojem programu morem za sedaj reči le toliko, da bom delo mojega predhodnika za dosego častnega miru neomajno nadaljeval. — Imenovan sem za zunanjega ministra, a službene prispege še nisem položil. — Na Wilsonovo noto bom odgovoril jaz. — V zmislu obstoječih zakonov bom seveda skupni avstrijsko-ogrski zunanji minister.

Avstrijsko-ogrski odgovor Wilsonu.

Budimpešta, 25. Neki tukajšnji večernik sporoča: Grof Julij Andrassy bo določil že jutri končnojavno besedilo odgovora Wilsonu. Odgovor se bo poslal najbrže že v nedeljo v Ameriko.

Zunanji minister Andrassy in jugoslovansko vprašanje.

Zagreb, 27. oktobra. Vsled imenovanja grofa Andrassyja za zunanjega ministra so prišli Frankovci do korajže. Frankovci sodijo, da je grof Andrassy, ki je bil nekaj časa v Švici, zvedel za mišljenje entente in da se bo po tem ravnal.

Grof Andrassy hoče rešiti jugoslovansko vprašanje, seveda popolnoma v mažarskem duhu. Da bo dala Srbija mir, hoče dati nji nekaj. Celo stvar misli si tako-

le: Kraljevini Srbiji hočejo odstopiti Mažari na naš račun celo zahodno Bosno do reke Vrbas s Hercegovino vred. Od ostalih jugoslovanskih dežela bi pa napravili avtonomno državo, ki bi morala biti v zvezi pod neizogibno krono sv. Štefana, torej pod mažarsko nadvlado. Zato, ker bi pa Srbija dobila del našega ozemlja, bi bila pod gotovimi pogoji zvezana z bodočo samostojno Ogrsko. — Moti se grof Andrassy, če misli, da bo z nami kupčeval!

Drugi cesarjev manifest.

Zagreb, 26. oktobra. V najkrajšem času izide za ogrske dežele cesarjev manifest, ki se bo kril z manifestom, izdanim za avstrijsko državno polovico. V tem manifestu bo proglašeno ujedinenje jugoslovanskih dežel krone sv. Štefana, ki naj ostanejo še nadalje pod nadvlado Mažarov. — Tudi ta bo prišel veliko prepozno.

Cehoslovaki in Jugoslovani.

Posvetovanja med Narodnim izborom in Narodnim večem.

Dunaj, 25. oktobra. Zastopniki Narodnega veča so se danes po večdnevni skupnih posvetovanjih z Narodnim izborom odpeljali zopet v Zagreb.

Iz »Narodnega veča«.

Zagreb, 26. oktobra. Včeraj popoldne se je vršila v mali saborski dvorani konferenca »Narodnega veča« s hrvatskimi časniki. Pri tej priložnosti so ustanovili poseben časniškarski odsek osrednjega odbora »Narodnega veča«.

Nemci prosijo za pogajanja z Jugoslovani.

Dunaj, 25. okt. Zastopniki nemških narodnih manjšin v bodoči državi SHS, poslanci Markhl in Malik za Štajersko, Nagele in Steinwender za Koroško ter grof Barbo za Kranjsko so se danes oglasili v Jugoslovanskem klubu ter izrazili željo, da bi se pričeli neobvezni pogovori o zadevah, ki se bodo tikale že v najbližnjem času interesov našega ozemlja, ter da se informirajo glede nemških narodnih manjšin v bodoči Jugoslaviji. Z naše strani so se razgovora udeležili dr. Korošec, dr. Ravnihar, dr. Jankovič in dr. Lovro Pogačnik. Razgovor je imel povsem informativen značaj.

»Narodno veče« o nemirih.

Zagreb, 26. oktobra. »Narodno veče« je izdalo z ozirom na napade na kolodvore sledeči komunike:

»aNarodno veče« je obveščeno o tem, da so vesti o napadih na kolodvore pretirane. Demonstracije so nastale na posameznih krajih vsled tega, ker niso hoteli postajenačelniki na posameznih krajih izobesiti hrvatskih zastav. »Narodno veče« je storilo vse potrebno, da se na vseh hrvatskih kolodvorih izobesijo hrvatske zastave in da se odstranijo mažarski in nemški napisi.

Posvetovanja v Švici.

Dunaj, 25. oktobra. Zastopniki Narodnega veča dr. Korošec, dr. Čingrija in dr. Zerjav se odpeljejo šele jutri v Švico.

Hrvatski sabor sklican.

Zagreb, 25. oktobra. Hrvatski sabor se sestane v torek, dne 29. t. m.

Narodnemu veču.

Zagreb, 26. oktobra. »Narodnemu veču« so poslali izjave, da odobravajo njegovo delovanje in se mu pridružujejo: Društvo srednješolskih profesorjev, kmetje iz Valpovega, občina Senj, občina Krapina, občinski zastop Vrhpolje, Bjelovar, mestni zastop v Varaždinu, mestni zastop v Požegi, društvo občinskih uradnikov na Hrvatskem in v Slavoniji, profesorski zbor v Krapini, profesorski zbor zagrebskega vseučilišča.

»Jugoslovanski demokratski savez«.

Zagreb, 26. oktobra. Na včerajšnjem sestanku jugoslovanskih demokratskih elementov so sklenili ustanoviti »Jugoslovanski demokratski savez«. Ta zveza ima namen pospeševati misel narodnega jedinstva.

Nova mažarska fronta.

Varaždin, 25. oktobra. Danes je došel v Čakovac mažarski bataljon, ki je zasedel vse važne kraje. Njegove prednje straže so zasedle vse prehode čez Dravo nasproti Varaždinu, kakor tudi varaždinski most.

Protestantje za narodno ujedinenje.

Zagreb, 26. oktobra. Protestantska občina v Novi Pazovi se je izjavila za narodno ujedinenje.

Akadska garda.

Zagreb, 26. oktobra. Na zagrebskem vseučilišču so ustanovili vseučilištni akademsko gardo, ki bo delovala sporazumno z narodno stražo.

Akadska socijalistična omladina.

Zagreb, 26. oktobra. Hrvatska akademsko socijalistična omladina je imela sestanek, na katerem je sklenila organizirati

se in pričeti z delovanjem. Na tem sestanku se je izjavila z »Narodno veče« in da odobrava vstop socialistov v »Narodno veče«.

Dr. Korošec — častni meščan.

Požega, 25. oktobra. Občinski zastop mesta Požega je imenovalo predsednika »Narodnega veča« dr. Korošca za častnega meščana v priznanje njegovih izrednih zaslug za ujedinjenje troimenega naroda.

Frankovci v permanenci.

Dunaj, 26. oktobra. Voditelji frankovcev dr. Pazman, dr. Horvat in dr. Frank so ustanovili na Dunaju permanentni svet, ki se pogaja z Mažari in Nemci. Frankovci upajo, da bodo v kratkem že v drugi sprejeti od cesarja v avdijenci. Upajo pa tudi, da pridejo na Hrvaškem na vladno, čeprav bo ta zelo kratkotrajna.

Hrvatska pred prometno katastrofo.

Zagreb, 26. oktobra. Mažari pridno spravljajo železniške vozove in lokomotive. Na ta način hočejo izzvati prometno in prehranjevalno katastrofo. Včeraj je prišel v Zagreb ravnatelj ogrskih železnic dr. Bačinski, da nadzira izpraznjenje. Zagrebško obratno vodstvo se preseli v Kaposvar. Arhive in drugo so že vse zapaketirali ter je vse pripravljeno za odhod.

Poslanec Klofač pri cesarju.

»Česke slovo« poroča: Pred cesarjevim odhodom na Ogrsko je čakal na dunajskem Franc Jožefovem kolodvoru poslanca Klofača avtomobil, s katerim se je odpeljal v Meidling, kamor je bil ravnokar dospel cesarjev vlak. Klofač je šel v dvorni vlak, kjer ga je sprejel cesar. Med vožnjo na Dunaj je cesar govoril s poslancem Klofačem o sedanjem položaju in rekel, da je z razvojem stvari na Češkem zadovoljen, le toliko prosi poslance, naj delujejo na to, da se razvoj izvrši popolnoma mirno in brez trenja.

Čehi v Švici.

Praga, 25. oktobra. Češki zastopniki, ki so odpovali v Švico, bodo morali poleg politične naloge izvršiti tudi dalekosežno gospodarsko nalogo, med drugim zagotovitev uvoza živil, zdravil, sukna, usnja, perila in drugih stvari.

Češka republika.

Berlin, 25. oktobra. »Vorwärts« poroča iz Zeneve, da je češki zastopnik v Rimu, Borsky, izjavil, da more biti Češka le republika. Domače dinastije ni, tuja pa ni potrebna. Ustanovitev samostojne češke države je tudi sicer samo zasluga demokracije.

Staročeska stranka preneha.

Praga, 25. Pomnoženi izvršilni odbor staročeske stranke je sklican k seji, na kateri bodo vsem pristašem stranke priporočili, naj vstopijo v državno pravno demokratično stranko. S tem preneha staročeska stranka.

Wilson in Čehoslovaki.

Haag, 25. »Petit Journal« je objavil intervju s češkoslovanskim zastopnikom pri francoski vladi, ki je povedal, da je spisal Wilson že pred dvajsetimi leti knjigo o češkoslovanskem narodu in je že takrat priznal njegovo moč in čuvstvo do samostojnosti.

Italija vzdržuje svoje zahteve do Dalmacije.

»Corriere della Sera« odločno zanikava trditve lista »Action Française«, ki je trdil, da se je Italija Jugoslovanom v korist odpovedala dalmatinski obali. Italija se ni odpovedala vojnim smotrom, ki jih izražajo v Londonu sklenjeni pakt, marveč priznala je le načelno potrebo prijateljskih dogovorov z Jugoslovani, če se odrgajo od Avstrije-Ogrske in če ustanove svojo državo.

Nemiri v Budimpešti.

Demonstracije pred dvorom.

Budimpešta, 26. oktobra. Včeraj popoldne so šli študenti pred cesarski grad, kjer so razobesili ogrsko zastavo. Vmes je poseglo vojaštvo in policija, ki je zastavo zopet snela. Prišlo je do spopadov med policijo in dijaki. Policija je z golimi sabljami potisnila demonstrante izpred dvora.

Budimpešta, 26. oktobra. Včeraj je prišlo do demonstracij v vseh delih mesta pred uredništvom časopisov in pred stanovanjih raznih politikov. Z balkona parlamenta so govorili grofi Karolyi, Andrassy in Apponyi. Pred parlamentom se je vršilo veliko ljudsko zborovanje, na katerem je bilo sklenjeno ustanoviti vojaški delavski in ljudski svet za Ogrsko, ki naj bi vzela zadevo dežele v roke. Podrobnejša poročila, kakor tudi smer teh demonstracij je dunajska cenzura zadržala.

Krvav spopad na budimpeštanskem dvoru.

Budimpešta, 25. oktobra. Na dvorišču budimpeštanskega dvora je danes ob priliki neke manifestacije tekla kri. Več sto oseb, po večini vseučiliščniki, je prišlo na dvorno dvorišče. Neki vseučiliščnik je imel tam govor, v katerem je dejal, da je avstrijski cesar zbežal z Dunaja, ker se tam ne čuti več varnega. Samo Ogrska more še ščititi cesarja. Po teh besedah je policijski uradnik prekinil govornika in ga pozval, naj gre domov. Nastal je velik škandal. Občinstvo se je zavzelo za govornika. Poklicali so vojaštvo. Med vojaštvom

in med dijaki je prišlo do krvavega spopada. Vojaki so pričeli streljati. Veliko oseb je ranjenih, med njimi tudi neki nadporočnik.

Brez godbe in cesarske pesmi.

Budimpešta, 26. oktobra. Navada je bila, da se je pri spremembi straže na cesarskem dvoru pela cesarska pesem. Z ozirom na kritičen položaj pa se bo sedaj dvorna straža spreminjala brez cesarske pesmi in godbe.

Cesar se vrne zopet na Dunaj.

Dunaj, 26. oktobra. Cesar se vrne v prihodnjih dveh dneh iz Ogrske zopet na Dunaj in bo stanoval na cesarskem dvoru. Prvotno se je mislilo, da ostane cesar v Budimpešti tri do pet tednov.

Proti Viljemu II.

NEMSKI DRŽAVNI ZBOR.

Ostri napadi na nemškega cesarja v nemškem državnem zboru. — Zahteva, naj cesar Viljem odstopi. — Galerija živahno pritrdjevala.

Berlin, 25. (K. u.) Državni zbor je sklenil danes po živahni razpravi o poslovniku proti glasovom konservativcev in neodvisnih socialistih demokratov pri tretjem branju ustavnih predlog, da se odpove razpravi o zadnji Wilsonovi noti. Nato so pričeli v tretjem branju razpravljati o predlogi, po kateri se imenuje lahko državni poslanci za državne tajnike.

Zahteve Poljakov.

Poslanec Korfanty (Poljak) je izjavil: K Poljski spadajo poljski okraji v Sleziji, na Poznanjskem, na zahodnem in vzhodnem Pruskem.

Poslanec Schulz (državna stranka) je izjavil: Vsi Nemci v vzhodni marki plamteče protestirajo, da bi se tudi kos dežele odstopil. Dinastija naj odide! — Napad na Hindenburga. Poslanec Kohn (neodvisni socialist) je očital vojaškemu mogotcem, da se namerava izmuzniti odgovornosti za izgubljeno vojsko. Prebral je Hindenburgovo brzojavko na podrejena poveljstva, da naj se armada in mornarica upre proti pogojem premirja.

Silno je napadel nositelja krone in izjavil: ne le sedanjí nositelj krone, marveč vsa dinastija mora izprazniti pozorišče. (Živahno pritrdjevanje na galeriji in nemir na desnici.) Zdej ne gre več za dinastijo in za militarizem, marveč za vse nemško ljudstvo, za človeštvo, za kulturo.

Galerija je pritrdjevala govoru poslanca Kohna, desnica je pa viharno ugovarjala. Predsednik je grozil, da izprazni galerijo.

Ko se je izjavil socialno-revolucionarni poslanec Bruehle, da odklanja vsak mir, ki bi se sklenil med meščanskimi državami po imperialističnih načelih, so sprejeli predloge v tretjem branju in nato tudi zakonski načrt, s katerim se izpreminja ustava Alzacije-Lorene v tem smislu, da se lahko imenujejo državni tajniki za Alzacijo Loreno, ne da izgube svoj mandat.

Sejo so nato odgodili na jutri.

Nemški cesar odstopi.

Berlin, 26. Tu se splošno sodi, da bo prejšnji odstopil cesar Viljem v korist svojemu vnuku, najmlajšemu cesarjevičevemu sinu. Ledebour je prebral v državnem zboru pismo, ki ga je pisal cesar Viljem carju Aleksandru, v katerem je izjavil, da bi bilo najbolje, če obesijo pristaše centra in socialiste. Na to je odgovoril pl. Payer: Pismo je tako staro, da je brez pomena, ker se je postavil cesar na parlamentarno stališče.

Tudi nemški milijarderji proti cesarju Viljemu.

Berlin, 25. »Frankfurter Zeitung« piše o Wilsonovi noti: Če gre res za to, da mora Nemčija kapitulirati ali se pa more svobodno pogajati o miru, bo o tem odločil predvsem cesar. Od njegove odločitve je odvisna bodočnost Nemčije in predvsem napredovanje vprašanja miru. Njegov sklep lahko povzroči, da marsikaj pozabimo, kar se je reklo in zgodilo v zadnjih desetletjih. Upamo, da se bo storil sklep kmalu in da bo moder. — Tako piše zdaj proti cesarju Viljemu tista »Frankfurter Zeitung«, ki zastopa interese velikega judovskega kapitala v Nemčiji, kateri se je ravno po Viljemovi protekciji dvignil do velikanskega bogastva in moči; zdaj ga pa glasilo velikega kapitala sili, naj odstopi: zelo tragično, dasi le posledica imperialistične mančestersko-liberalne Viljemove politike.

Za socialistično veliko nemško republiko.

Monakovo, 25. V Monakovu so priredili neodvisni socialisti shod, na katerem je govoril iz zapora izpuščen pisatelj Kurt Eisner. Govornik, ki so ga kot mučenika zelo slavili, je ostro napadal sedanjo vladno in je zahteval, naj se ustanovi nemška socialistična republika skupno z nemško Avstrijo. Taka republika s predsednikom Liebknechtom na čelu dobi od entente v 24. urah mir.

Kronski svet v Berlinu. — Vojaške oblasti se podrede državnemu zboru.

Berlin, 25. V kanclejevski palači je zboroval danes kabinetni svet, katerega se je udeležil tudi cesar Viljem. Seja, ki se je pričela ob 12. uri popoldne, se je zavlekla v pozne popoldanske ure. Šlo je za izpolnitev parlamentarnega sistema v smeri, da se uvrsti vrhovna poveljniška oblast v okvir ustavne odgovornosti. Parlamentarna vlada bo morala s svojo odgovornostjo kriti vsa dejanja poveljniške oblasti. Izvesti nameravajo to z ustanovitvijo državnega vojnega urada, ki ga bo vodil državni tajnik z odgovornostjo kanclejevega namestnika proti državnemu zboru. Vse ostale vojaške oblasti, predvsem vojaški kabinet, bodo podrejene vojnomu uradu, da bo vojni državni tajnik lahko prevzel parlamentarno odgovornost za njihova dejanja.

Hindenburg in Ludendorff pri nemškem cesarju.

Berlin, 25. Hindenburg in Ludendorff sta se pripeljala v Berlin. Popoldne ju je sprejel cesar Viljem v avdijenci.

Zadnji udarec Nemčije.

Berlin, 26. oktobra. V narodnih berlinskih krogih prevladuje mnenje, da bo sklicala vlada, če ne pride do sporazuma z Wilsonom, pod orožje vse moške od 16.

do 55. leta. S temi bo izvedla zadnji odločilni udarec.

Kdo je kriv vojske?

Berlin, 26. oktobra. Neodvisni socialist Haase je zahteval v seji nemškega državnega zbora, da se odpro državni arhivi zunanjega urada, da se more dognati, kdo je kriv vojske. »Berliner Tageblatt« poroča, da se bodo v kratkem pričela pripravljati dela in da se bodo spisi v nemškem zunanjem uradu uredili, da bodo arhivi javno dostopni.

Nemško časopisje o Wilsonovi noti.

Berlin, 25. (K. u.) Nemško časopisje se peča z Wilsonovo noto. »Lokalzeitung« pravi: Vojni minister je izjavil včeraj v državnem zboru, da nemška armada še ni premagana, da se nemška domovina še ni zrušila. Ne moremo dvomiti, kaj da zahteva zdaj čast nemškega ljudstva. — »Germania« pravi: V celoti sedimo, da se nam načelno Wilson približuje. — »Norddeutsche Allg. Zeitung« piše: Nemčija zdaj čaka, kakšne pogoje ji bodo predlagali nasprotniki, in če so pripravljeni, da se pogajajo o premirju temeljem Wilsonovega programa. Vsi narodi morajo skrbeti za to, da se predvsem konča morilna vojska, vse drugo naj se pa reši v duhu pravičnosti, kakor to zahteva predsednik Wilson. — »Vorwärts« piše: Ker smo sprejeli Wilsonov program, bi bilo nesmiselno, da se mu upiramo z orožjem v roki. Naši nasprotniki, ki zahtevajo razorožbo nemškega ljudstva, si morajo biti v tem na jasnem, da veliki narod trajno ne more biti neoborožen. — »Kreuzzeitung« piše: Wilson je nameril z zadnjim udarcem pesti. Na to je mogel le en odgovor. Konservativna frakcija državnega zbora je izročila včeraj Wilsonu sklep, ki izjavi: Nova Wilsonova nota zahteva brezpogojno kapitulacijo, odstavek cesarja, odpust vojskovodij in popolno podvrženje pod mir sile. Skozi rodove bi, če se sprejmejo pogoji, vsi Nemci politično izgubili pravice in bi se izročili gospodarski sužnosti. Nemška čast velevala, da vlada to odkloni; varnost države zahteva, da se pozove nemško ljudstvo k zadnjemu boju.

Angleži zahtevajo povračilo za potopljene ladje.

Amsterdam, 24. oktobra. (Kor. ur.) Parlamentarni poročevalec »Timesa« poroča: Vodstvo angleške ladijne zbornice je naprosilo vlado, naj pri sestavi mirovnih pogojev zahteva, da se mora uničiti prostor zavezniških ladij nadomestiti s sovražnikovimi ladjami do skupnega stanja sedanjega sovražnega ladijnega prostora. Vodstvo ladijne zbornice je dalje sklenilo, da skliče zastopnike zvez graditeljev ladij na shod, kjer se bodo zbrali delodajalci in delavci, da se posvetujejo o tej točki.

Francozi zahtevajo razkovanje Nemčije.

Genf, 26. oktobra. Herve zahteva v »Vice-toire« za pogoj premirja, da morajo nemške čete zapustiti Francijo, Alzacijo-Loreno, Luksemburg in tudi levi breg Rena. »Nočemo, da ostane en sam nemški vojak na levem bregu Rene, ne po sklenjenem premirju in tudi ne, ko se sklene mir. Prebivalstva na levem bregu Rena nočemo anektirati, ker je nemško, toda ustvariti se mora nevtralna zvezna država, da štiti Francijo proti bodočim vpadom Nemcev.

Francozi socialisti o premirju in miru.

Bern, 24. (K. u.) »Progres de Lyon« sporoča iz Pariza: Odposlanstvo socialističnih parlamentarnih skupin, v katerem so bili Cachin, Longuet, Mistrail, Renaudel in Varenne, so se sestali včeraj popoldne s Clemenceaujem, da se pogajajo o vprašanju premirja in o miru. Cachin je vprašal Clemenceauja o izziavljenem lepaku neke domoljubne združbe, s kateri mše je označila nemška mriovna ponudba za past in ki pravi, da naj se premirje ne sprejme in zahteva brezpogojno kapitulacijo Nemčije. Lepak je socialistične in delavske kroge zelo razburil. Clemenceau je izjavil, da ni v zvezi z objavo lepaka. Pogajanja s Clemenceaujem bodo nadaljevali. Socialisti nameravajo objaviti oklic ljudstvu.

Kolonije naj bodo kolektivna lastnina človeštva.

Lugano, 25. »Avanti« je objavil besedilo predloga, ki ga stavi parlamentarna socialistična skupina, s katerim se zahteva: Mir ne sme delati nobeni državi sile. Kolonije morajo ostati kolektivna lastnina vsega človeštva, dokler ne dozore domačini do samostojne uprave. Nova zgradba mora pripoznati suvereniteto delavcev in poskrbeti za varnost in popolno svobodo delavcev.

Proti razpravljanju angleških mirovnih pogojev v parlamentu.

London, 21. (K. u.) Na vprašanje, ki ga je stavil v spodnji zbornici Dillous, je odgovoril Bonar Law: Sodim, da bi storili veliko neumnost, če bi v sedanjem trenutku razpravljali v spodnji zbornici o britskih mirovnih pogojih.

Ententa se bo hitro posvetovala o vprašanih premirja z Nemčijo.

Genf, 26. Na konferenci v Parizu se bodo na Wilsonovo željo kolikor mogoče hitro posvetovali o točkah, ki tičejo premirja z Nemčijo; točke, ki tičejo Avstrijo-Ogrsko, bodo enako hitro rešili, da pošljejo besedilo Wilsonu.

Pruska gosposka zbornica.

Včerajšnja seja pruske deželne zbornice je bila odpovedana.

Rumunija vstopi zopet v vojsko.

Zeneva, 27. oktobra. »Petit Parisien« poroča, da je rumunski ataše pri francoski armadi izjavil, da bo Rumunski v kratkem zopet stopila v vojsko na strani entente, da osvobodi sedmograške Rumune.

Velikorumunski načrti zopet vzbujeni.

Frankobrod, 25. »Frankfurter Zeitung« sporoča: V zadnjih dneh se je pomnožilo nasprotstvo proti Marghilomannu. Njegovi pristaši sodijo, da se more le še najdlje štiri tedne držati. V Bukarešti sklenjenega miru v Jasu nihče več ne priznava. Prevladuje nazor, da se bodo z novo presegno sveta politična vprašanja ugodneje rešila. Velikorumunski načrti glede na Besarabijo, Bukovino, Er-

deljsko in rumunski del Ogrske so se zopet pojavili.

Rumunija zaprla vsa pristanišča.

Iz Odese se poroča, da je rumunska vlada zaprla vsa pristanišča v Črnem morju in ob Donavi.

Na Balkanu.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 25. Uradno:

V severni Albaniji nadaljni boji zadnjih čet in boji s četaši.

V Sandžak Novi Pazar so ententni oddelki, ojačeni s četaši, dospeli do Novega Varosa. Južno od Kragujevca, na obeh straneh Morave in na planini Zlatovi so avstrijsko-ogrski in nemške čete uspešno odbile sovražne bataljone, ki so pritiskali na njimi.

Boji pri Kruševcu.

Berlin, 25. oktobra. Uradno: Nasprotni napadi na obeh straneh Morave. Zahodno od reke so nas v gorah južno od Kruševca potisnili nekoliko nazaj; vzhodno od reke v okolici Paračina smo jih odbili.

Iz Beograda.

Danes je uredništvo prejelo iz Beograda dopisnico, ki je bila oddana 23. oktobra. Prijatelj piše na dopisnici, da je v Beogradu že vse po starem.

Srbi in Francozi ob Donavi.

V obliki pahljače je dosegla solunska armada črto Vidin ob Donavi do vzhodne Hercegovine. Boj se pričelja za zadnjo etapo. Iz Pariza se sporoča, da so dosegle francoske čete Donavo pri Vidinu in pri Lom Palenki, kamor so se pripeljali po železnici, ker je sklenila Bolgarija z njimi premirje. V središču napredujejo bolj počasi in se bijejo pri Alekincju boji s Srbi. Očividno je, da tam zadržujejo Srbe toliko časa, dokler ne spraznijo severne Srbije. Angleži sporočajo, da se približuje levo krilo srbsko-francoske armade hercegovinski meji.

Italijanska ofenziva.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 25. oktobra. Uradno: Mirovna ponudba osrednjih velesil ni zavirala naših nasprotnikov na jugozahodu v tem, da so obložili naše in svoje armade s krvnimi žrtvami.

Najsilnejši artiljerijski ogenj je uvelel predvčerajšnjim med sotesko Aesa in Adrio napad, ki je izbruhnil včeraj jutraj na benečanski gorski fronti in v prostoru južno od Montella. Z navajeno hrabrostjo, zvestim izpolnjenjem dolžnosti in z disciplino so naši vrle čete odbile napad.

Na visoki planoti Sedmih občin je bilo ozemlje jugozapadno od Asiaga, Monte Sisemol in ozemlje Monte di Val bella poročiše srditih bojev. Sovražniku se je posrečilo, da je mestoma vdrl v naše jarkove, pa je bil povsodi vržen nazaj in je moral ponesti sprazniti tudi Sisemol, ki ga je najdlje obdržal. Sekelci polkov 82 in 131 ter honvedska polka 9 in 30 imajo glavni delež na teh uspehih.

Se hujše je bilo borenje v gorovju severovzhodno od Brente. Tudi tu je sovražnik mogel doseči začasno krajevno uspehe. Ustalil se je za kratek čas na Caprile, Asolone, Monte Pertica in Solarolo v naših prednjih jarkih, vendar se je moral prav kmalu umakniti pred našimi izbornimi protinapadi. Petkrat so Italijani zastoj naskočili Spinuccio.

Pešpolk št. 9 (Strij), ki je z vrlim protisunkom zopet osvojil Asolone, polki št. 73 (Heb), št. 99 (Znojml), mladi jugoslovanski polk št. 129, ki je branil Spinuccio, strelska polka št. 14 (Brno) in 24 (Dunaj) so si pridobili polno slavo. Naša vrha artiljerije so se izkazala za lahke in vzhodno od Brente kakor vedno kot zvesta pomočnica pehote v boju.

Sunek neke angleške divizije na pijavski otok Papadopoli je mogel potisniti nazaj le severno krilo naših predstraž. Južni del otoka smo popolnoma obdržali.

Zahodno bojišče.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 25. oktobra. Uradno:

Vojna skupina kraljeviča Ruperta.

Na Flandrskem trajajo boji na nižini Lyse. Sovražnika, ki je vdrl v jugozahodni del Deynze, smo vrgli s protisunkom. Jugozahodno od Deynze smo zopet vzeli dele po Francozih čez Lyso potisnjenega mostišča. Vzhodno od Vive in St. Eloya smo odbili močnejši napad, med Lyso in Seldo in ob Seldi pa tri nasprotnikove sunke. Sovražniki uničujejo dalje kraje na nižini Seldo. Tudi notranji Tournay je bil v angleškem ognju. Odpotovanje prebivalstva iz teh pokrajin proti vzhodu se množi.

Vzhodno od Solesmesa in Le Cateaua je nadaljeval Anglež svoje napade in jih razvil proti severu do Seldo. Južno od Seldo so omagali pred našimi črtami na visinah vzhodno od potoka Ecaillon. Proti Le Quesnoye namenjeni napadi so predrl do železnice severovzhodno od Le Quesnoye in zahodno od nje. Poskusi sovražnika, da prebije mimo Le Quesnoye v severni smeri, so omagali na nastopu naših iz Sepmeriea in Villers Pola nastavljenih čet. V široki fronti proti Mormalskemu gozdu nasakajoči nasprotnik se je ustalil v Bois du Nord in v Fontaine du Bois. Drugod so ga ustavili s silnim bojem zahodno od Angie Fontaine-Landrecies. Včerajšnji boji so pridobili nasprotniku v celoti ozemlja od 800 do 1000 metrov globine. Večjim uspehom se je moral tudi včeraj odpovedati, dasi je postavil izredno visoke sile.

Vojna skupina nemškega cesarjeviča.

Ob Oisi, med Oiso in Serro ter zahodno od Aisne nekoliko časa artiljerijski boj. Ob Oisi so omagali nasprotnikovi delni sunki, med Oiso in Serro smo odbili močnejše napade Francozov. Kjer je vdrl nasprotnik v naše črte, smo ga vrgli v protisunk zopet nazaj. V odsekih na obeh straneh Vouziersa je bojevanje ponehalo. Bavarska in württemberska posadka je držala višino vzhodno od Chestrea proti obnovnim silam nasprotnikovim napadom.

Vojna skupina generala pl. Gallwitz.

Odbili smo na obeh bregovih Moze delne napade Američanov.

Nemško večerno poročilo.

Berlin, 25. zvečer. Uradno: Na Flandrskem smo odbili med Lyso in Seldo sovražne napade. Med Seldo in Oiso danes ni bilo večjih bojev. Omgali so francoski napadi na približno 50 kilometrov široki fronti od Oise do Aisne z glavno fronto med Oiso in Serro ter zahodno od Aisne.

Vzhodno od Aisne in na obeh straneh Moze so se bili delni boji.

Kranjski deželni odbor.

Dodatno poročilo iz seje deželnega odbora kranjskega v Ljubljani, dne 22. oktobra 1918.

Deželni glavar porazdeli referate kakor sledi:

Deželni glavar: Vse zadeve deželnega odbora; vse zadeve, ki niso posebej odkazane drugim referentom.

Deželni odbornik dr. Triller: Vojaške zadeve. Priprave. Deželne finance. Nadzornišvo deželni naklad in sploh vse zadeve, ki so v zvezi z deželnimi financami. Dež. zbor. Deželni teritorij. Solstvo, izvemši šolskih vrtov (ki spadajo med deželnokulturne zadeve). Občinske zadeve. Stavnene zadeve. Lovske Davščina od vrednostnega prirastka. Trgovska šola. Tujski promet in domovinsko varstvo. Podpore vsled bede. Deželna banka. Deželno mesto za vnovčevanje živine in deželne pristave.

Dež. odbornik dr. E. Lampe: Vse deželnokulturne zadeve, ki niso izrecno odkazane drugim referentom. Zadrugištvo. Kmetijska šola na Grmu. Škontracija vseh deželnih blagajn. Ceste. Železnice. Deželne elektrarne.

Dež. odbornik dr. VI. Pegan: Gasilstvo. Deželna poslopja. Ustanove, izvemši hiralske in sirotinske. Visokošolske podpore. Deželno gledališče. Bera. Statistika. Odgon. Muzej in umetništvo.

Dež. odbornik dr. I. Zajec: Zdravstvo. Deželni dobroteljni zavodi in vse javne bolnišnice. Obrt. Ubožne zadeve. Hiralske in sirotinske ustanove. Skrbstvo zanemarijene mladine.

Dež. odbornik grof Barbo: Vinarstvo. Ribarstvo. Čebelarstvo. Perutinarstvo. Gozdarstvo. Sadjarstvo (brez šolskih vrtov). Podkovna šola. Obramba poljišine. Stanovske stvari. Deželna prisilna delavnica. Drž. prehranjevalne podpore rodbinam mobilizirancev. Rezervna bolnišnica v deželnem dvorcu.

se opusti kakor hitro mogoče in v tem oziru stopi v stik z vsemi v poštev prihajajočimi faktori. — Deželni glavar poroča o svojem uradnem potovanju v Svico, odnosno o uspehih svojih odložitih, od deželnega odbora naročenih mu posredovanj. — C. kr. dež. predsednik vabi deželnega glavarja na udeležbo razgovora v zadevi akcije, ki jo je blagovolilo odrediti Njeg. c. in kr. Apost. Vel. in ki se imenuje »Cesarja Karola dobrotelna naprava. Varstvo pred zimskim mrazom.« Akcija ima namen, da se pravočasno pripravijo za tekočo zimo kurjeni in razsvetljeni prostori za manj imovite sloye. Akcijo bi bilo izvesti v Ljubljani, v Mostah in na Viču, eventualno tudi na Vrhniki. Razgovor se udeležijo namestnik dež. glavarja dr. K. Triller. — Sklene se zvišati letno premijo za poškodbe proti toči v vinogradih na 10.000 K, ki se vložijo v lastni zavarovalni sklad grmske šole. — Glavni zavod za stvarno demobilizacijo na Dunaju; imenovanje zastopnika dež. odbora. Sklene se predlagati za člana dežele v administrativni svet dež. odbornika msgr. dr. Lampeta, eventualno kakega deželnega inženierja. — Nastanitev orožniškega dopolnilnega oddelka v Ljubljani. Tozadavna najemna pogodba, glasom katere je najelo deželno orožniško poselstvo št. 12 v Ljubljani prostore v uršulinskem samostanu proti letni najemnini 5000 K, se soglasno odobri. — Ker poteče pravica do provizornega pobiranja davščine od prirastka na vrednosti nepremičnin z 31. dec. 1918, se soglasno in proti Najvišjemu odobrenju sklene, isto pobirati dalje do 31. decembra 1919. — Občini Dobrova se s pridržkom naknadnega odobrenja deželnega zbora dovoljuje, da sme pobirati za leto 1917. 150% doklado na vse direktne davke razen dohodarine in plačarine proti Najvišjemu pritrujenju. — Vavclav Oufada, nadoskrbnik deželnih pristav in posestev, se imenuje deželnim uradnikom v provizorični lastnosti s prejemki, ki odgovarjajo I. stopnji VII. plačilnega razreda državnih uradnikov.

Načelnstvo S. L. S.

vabi k seji, ki se bo vršila v ponedeljek, dne 28. t. m., ob 3. uri popoldne v posvetovalnici K. T. D. Ker je v sedanjem političnem položaju prisotnost vseh članov nujno potrebna, naj se seje vsi gotovo udeležijo. Dr. L. Pogačnik.

Politične novice.

+ Jugoslovanski program iz l. 1848. Deželni zbor v Zagrebu je pisal kralju v svoji adresi dne 5. januarja 1848 sledeče: »Troedino kraljestvo Hrvaška, Slavonija in Dalmacija si pridržijo pravico, da bo združilo ne samo tiste bratske narode, ki žive sedaj pod avstrijsko vladno na Štajerskem, v Istri, po Goriškem in na otokih, ampak da bo ustanovilo tudi jugoslovansko državo v zvezi z ozemlji, ki spadajo k Turčiji, če se ta ozemlja pridobijo nazaj.«

+ Spitzmüller ni odstopil. Korespondenčni urad poroča z merodajne strani: Vest, da bi bil odstopil skupni finančni minister baron dr. Spitzmüller, so neosnovane.

+ Dr. Seidler gre. V dunajskih parlamentarnih krogih se govori, da bo kabinetni ravatelj dr. Seidler odstopil. Nadomestil ga bo sekcijski načelnik v notranjem ministrstvu baron Eichhoff.

+ Sprememba v štajerski deželni upravi. Namestnik grof Clary in Aldringen je odstopil. Prihodnje dni bo za gospodarskega komisarja na Štajerskem imenovan dr. Viktor Wutte, za njegovega namestnika dr. Arnold Eisler. Delokrog teh dveh bo naslednji: Obema komisarjema bo uradništvo namestništva podrejeno. Podrejeni jima bo ves politični in gospodarski aparat.

+ Vojaško varstvo za skladišča živil je dunajski mestni poveljnik ponudil Nemcem in Čehom. Oboji so ponudbo hvaležno sprejeli.

+ Ob imenovanju novega zunanjega ministra grofa Andrassyja ima »N. Fr. Pr.« polno skritih nad, da se bo le še vse steklo v stare struge in da bodo Nemci in Madžari in kot tretji v zvezi: Ukrajinci z združenimi močmi nadvladali Čeho-Slovake in Jugoslovane in v novovstali monarhiji zavzeli svoje staro mesto na solcu. Madžari so se sprili nevarnosti, ki jim preti z juga in vzhoda, v svoji osamljenosti zavedli svoje slabosti nasproti silnim dogodkom, se pokesali prenačljene ločitve od dosedanjih zvestih nemških zaveznikov v Avstriji in potem grofa Andrassyja kot skupnega zunanjega ministra podali roko v spravo in novo zvezo. Če je grof Andrassy s pritrditvijo velike večine ogrskega parlamenta postal zunanji minister na Dunaju, tako sklepa »Preša«, je to znamenje, da se je na Ogrskem začela reakcija, da so zdrave naravne sile nastopile proti nespameti in strasti. Nemci in Madžari zopet prijatelji — sedaj pa pojde! Tako se tolažijo, kakor se potaplajoči razveseli vsake bilke, o kateri verjame, da bi ga mogla rešiti.

+ Nemci in preventivna cenzura. Dunaj, 26. oktobra. Izvrševalni odbor nemških strank je sklenil odpraviti v nemški Avstriji preventivno cenzuro.

+ Windischgrätz sekcijški šef. Budimpešta, 25. oktobra. Prehranjevalni minister princ Ludovik Windischgrätz bo imenovan za sekcijškega šefa v zunanjem ministrstvu.

+ Madžari ne pustijo zlata iz dežele. Budimpešta, 25. oktobra. Poročevalski urad budimpeštanske policije prinaša tale komunikacije: Budimpeštanska policija je dobila danes zvečer poročilo, da se mora pripraviti 14 zabojev zlata iz tresorjev avstro-ogrške banke za transport na Dunaj. Veliki župan pa je ukazal transport zlata suspendirati tako dolgo, da bodo mero-dajni krogi dali svoje privoljenje.

+ Nemec o Madžarih. Dne 18. julija 1907 je definiral krščanski socijalec dr. Mayr ogrske mogotce tako-le: »Mi ne vidimo v ogrskih mogotcih nič drugega kot oligarhijo plemstva, ki ga imajo na vajetih ljudje; ta oligarhija se je združila bistveno radi tega, da zatira druge narode.« — Isti dan je govoril v zbornici tudi Krek in odgovoril dr. Tresiću na medklie, da Madžari leta 1861. niso bili taki kot so sedaj: »Ljubi prijatelji, že od l. 1526. ne vem nič dobrega o Madžarih.«

+ Mažarske strankarske zadeve. Budimpešta, 24. okt. (K. u.) Na današnjem posvetovalanju krščanske ljudske stranke, katerega se je udeležil tudi minister grof Aladar Zichy, se je sklenilo, da izstopi iz 48 ustavne stranke.

+ Ogrji proti zvezi z Nemčijo. Ljudevit Birós je objavil v »Vilagu« članek, ki zahteva: Ustanoviti se mora zdaj ljudska vlada na Ogrskem, v kateri morajo biti zastopani kakor ogrski narod tudi Rumuni, Srbi in Hrvati. Zveza z Nemčijo naj se razveljavi. Nova ljudska vlada mora prepeljati ogrske čete z zahodnega bojišča, a odrediti mora tudi, da zapuste nemške čete južno bojišče. Prisiljena v Brestu Litovskem in v Bukareštu sklenjena mirovna sklepa naj razveljavi in izjavi, da umakne ogrske čete z Ukrajine in iz Rumunije. Vlada je končno pripravljena, da pod naslovom ureditve meje vrne Rumuniji odvzeta ozemlja. Nova vlada mora bratsko pozdraviti Jugoslovane, in ko izpolni vse Wilsonove pogoje, ga naprosi premirja. Vojski, ki so v češki deželi, naj jo precej zapuste. Parlament se naj precej razpusti in razpiše nove volitve ter odpravi tajna diplomacija. Če se izpolnijo ti pogoji, bo prišel mir. Danes je najskrajnejši čas, da se stremi po miru, jutri bo že morebiti prepozno.

+ Splošne volitve v angleški parlament bodo sredi novembra.

+ Ženska volilna pravica v Angliji. Angleška spodnja zbornica je sklenila z 274. proti 25. glasovom, naj predloži vlada zakonski načrt, ki podeljuje ženskam pasivno volilno pravico.

Ne hranite papirnatega denarja doma.

Mnogi priporočajo, naj se drži papirnati denar doma, kakor češ: da je bolj varno ga obdržati doma, kakor ga naložiti v hranilnico. To mnenje je popolnoma napačno. Naj se zgodi z avstrijskim papirnatim denarjem karšbodi, je mnogo bolj varno, ako je naložen v kaki zanesljivi hranilnici, kakor da leži doma v skrinji. Pozivljamo torej slovensko prebivalstvo v njegovem lastnem interesu, da ne

obdrži papirnatega denarja doma, ampak da ga naloži v dobro stoječe slovenske zavarovalnice. Tudi ves drugi denar, ki je mogoče kje drugje naložen, naj se izroči slovenskim denarnim zavodom.

Dr. Anton Korošec, predsednik.

Dnevne novice.

— Župnik Ivan Lovšin. Dne 25. t. m. jutraj je po kratki mučni bolezni umrl č. g. Ivan Lovšin, župnik v Lescah na Gorenjskem. Pogreb bo v nedeljo v Moravčah. Pridno je delal v dušnem pastirstvu in za izobrazbo ljudstva. Svetila mu večna luč!

— Umeščen je bil 22. t. m. na župnijo Preserje Edvard Šimnic, kaplan v Cirknici, dne 25. t. m. Valentin Kajdiž, župnik v Borovnici, na župnijo Sora.

— Novi maršal. Cesar je imenoval za maršala nadvojvoda Jožefa.

— Občinski odbor občine Dvor pri Žužemberku na Dolenjskem je v svoji seji z dne 20. oktobra 1918 soglasno izvolil za predsednika občinskega sveta gospod. r. Ant. Bonaventura Jegliča svojim častnim občanom glede na velike zasluge za ustanovitev Jugoslavije.

— Srebrna poroka. Dne 21. t. m. sta obhajala srebrno poroko g. Ivan Robežnik, trgovec in veleposesnik na Viču, in njegova gospa soproga. Ob tej priliki so svatje nabrali 200 K in sicer 100 K za oslepele slovenske vojsake, 100 K pa za osirotele otroke na Viču.

— Poročil se je g. Alojzij Randl, nadrevident južne železnice, z ravnateljavo hčerko gđ. Ivanko Kejžarjevo.

— Cenjenim naročnikom! Vse delne obolesti osoba in ker plačila po poštni hranilnici tako počasi dohajajo, nismo mogli neplačanih izvodov ustaviti že 1. oktobra, temveč se ustavijo isti šele z dnem 28. t. m. — Kdor tedaj od ponedeljka nadalje ne bi več prejel časopisa, naj pred reklamacijo dobro pregleda, kdaj je zadnji-krat poslal naročnino. — Ako želi list še naprej prejemati, naj naročnino nemudoma dopošlje. — Na posamezne reklamacije nam ni mogoče odgovarjati.

Uprava »Slovenca«.

— Cenjenim inserentom! Vse delne obolesti osoba in ker plačila po poštni hranilnici tako počasi dohajajo, nismo mogli neplačanih izvodov ustaviti že 1. oktobra, temveč se ustavijo isti šele z dnem 28. t. m. — Kdor tedaj od ponedeljka nadalje ne bi več prejel časopisa, naj pred reklamacijo dobro pregleda, kdaj je zadnji-krat poslal naročnino. — Ako želi list še naprej prejemati, naj naročnino nemudoma dopošlje. — Na posamezne reklamacije nam ni mogoče odgovarjati.

— Škofjeloka okolica. Tukaj pridno dovažamo krompir, zelje i. dr. za razne aprovizacije. Razdelitev se seveda vrši čisto v »pravičnem« smislu. Toda svet napreduje in z njim vred tudi ljudje. Tako je izumel neki tukašnji posestnik in trgovec »vojno pšenico«, katera je radi pripravega recepta zelo priporočljiva. Radi pomanjkanja prave pšenice se ista nameša na polovico z mnogo manj dragim prosom ter se potem nameči z vodo, nakar postane zelo debela ter polna in, kar je pri kupčiji pač poglavitno, zelo težka in ravno tako draga! Isti mož navozi toliko krompirja za aprovizacijo, da se ga komaj ubranijo ter ga mora peljati nazaj domov. Kaj podobnega doživi lahko vsakdo, ako pripelje samo očnelega in gulega. Pa naj kdo reče, da svet ne napreduje!

— Odpust dunajskih vojaških zdravnikov iz vojne službe. Vsi zdravniki v okolišu vojaškega poveljstva na Dunaju rojstnega letnika 1869, če niso ali če ne prosijo, da ostanejo, se precej odpuste, ne glede na okolnost, če je nadomestilo za nje ali ne.

— Cene vinu padajo. Na Nižjem Avstrijskem je vplival padec cen ogrskega vina. Prvo letošnje vino so prodajali še po 10 kron liter, toda zdaj že prodajajo liter po tri krone.

— Zasebni poštni promet v Belgijo so 23. t. m. ustavili.

Prihodnji terek, narodni praznik.

Ob velikanski udeležbi so se zbrali včeraj zvečer v veliki dvorani Mesnega doma ljubljanskega zastopniki kulturnih in političnih organizacij vseh slovenskih političnih strank z namenom, da se porazgovore, kako dati duška ljudskemu razpoloženju in kako na slavnosten način proslaviti dan vstajenja naroda SHS. Shoda, kateremu je predsedoval deželni poslanec Adolf Ribnikar, sta se poleg zastopnikov strankarskih organizacij udeležila tudi člana Narodnega sveta Ivan Hribar in prof. Vesenjak. Vsi govorniki so poudarjali, da mora biti manifestacija veličastna in vredna naroda, ki vstaja v svobodni Jugoslaviji kakor zmagovalec. Zavedati se moramo danes, da je naša dolžnost čuvati vse,

kar leži in stoji na ozemlju naše države, kajti čež vse to je danes gospodar naš narod. Pokazati pa moramo tudi svetu, da smo Slovenci zrel narod, ki se odlikuje po svoji pameti in discipliniranosti. Ob velikanski navdušenosti je bil nato sprejet predlog, da se proglasi prihodnji terek za

narodni praznik.

Ta dan naj počiva vse delo, zaprte naj bodo vse trgovine in gostilne. Vsem uradom se sporoči želja, da ta dan ne uradujejo. Po vseh poslopih naj se razobesijo zastave troedinega naroda Slovencev, Hrvatov in Srbov. Organizacijam se prepoveda, da se vsaka v svojem delokrogu pripravlja na manifestacijski obhod, ki se ima vršiti v terek predpoldne. Politične stranke imenujejo zastopnike svojih organizacij za reditelje, katerih naloga bo skrbeti, da se bo manifestacija izvršila brez vsakega kaljenja javnega reda in miru in na slavnosten način, kakor je to potreba. Zbor organizacij izvoli končno za priredbo manifestacij poseben odbor, kateremu pripadajo iz vsake stranke po 4 pristaši. Predsednik zaključil krasno uspeli sestanek s pozivom, da naj vsak udeleženec v svoji organizaciji ter v krogu svojih znancev in prijateljev deluje na to, da bo potekla prihodnji terek narodna manifestacija vzorno na čast in ponos celotnega naroda SHS.

Ljubljanske novice.

Ij Manifestacija. Opozarjamo vse naše ljudi, naj vzdržijo pri torkovi manifestaciji popolno disciplino in naj se pokorijo odredbam rediteljev združenih strank. Manifestacija se ne sme razviti v demonstracijo. Pokazimo, da smo kulturni in disciplinirani ljudje, ki so vredni velike svobode.

Ij Ljubljanski narodni pevski zbori se vabijo, da odpošljejo svoje zastopnike na sestanek, ki se vrši danes v soboto ob 8. uri zvečer v restavraciji »Narodnega doma«. Razgovarjalo se bo o sedelovanju pri veliki manifestaciji, ki se vrši v terek dne 29. t. m. za našo Jugoslavijo.

Ij Šentpetersko prosvetno društvo, Vincencijeva konferenca in krajevni odbor S. L. S. naznanjajo, da je umrla ga. Marija Majce, nad vse skrbna mati oziroma tašča naših delavnih članov g. Karla Majceta in g. Lud. Tomažiča. Prosimo člane, da se polnoštevilno udeležijo pogreba, ki se vrši v nedeljo, dne 27. t. m. ob pol 4. uri popoldne iz hiše žalosti v Škofji ulici št. 3. Prizadetim rodbinam iskreno sožalje!

Ij Koren verskega indiferentizma bo predmet propovedi v nedeljo dne 27. okt. popoldne ob petih v kapeli oo. jezuitov.

Ij Prihodnji tedenski shod slovenske Marijine družbe za gospode bo v ponedeljek dne 28. oktobra ob pol osmih zvečer v kongregacijski kapeli oo. jezuitov.

Ij V Šentjakobskem prosvetnem društvu predava jutri dne 27. oktobra dr. Fran Jež o jako zanimivem predmetu. Ker so naša prosvetna predavanja kakor žarnice, ki vedno jasneje razsvetljujejo podobo zaželjene Jugoslavije, bomo prišli v obilnem številu. Začetek takoj ob 6. uri zvečer.

Ij Ljubljanski občinski svet ima redno sejo v terek ob 6. uri zvečer. Na dnevnem redu je med drugim tudi poročilo policijskega oddelka o županovem dopisu glede varnostnih odredb, ter ustanovitev meščanske straže.

Ij Umrl je minulo noč prejemnik mest. užitinskega zakupa g. Andrej Vodišek v 72. letu starosti. Pogreb bode v ponedeljek ob 1/22. uri popoldne iz deželne bolnišnice. Udje križevniške moške Marijine družbe se vljudno vabijo, da v polnem številu izkažejo zadnjo čast vsemu, zvestemu družabniku.

Ij Umrla je po hudi bolezni g. Apolonia Stuhec, soproga uslužbenca deželnega odbora g. Marka Stuhca, ki je pri vojakih Blag i. smoin!

Ij Umrla so v Ljubljani: Ivan Zdešar, kovač na drž. železnici, 38 let. — Edvard Hudolin, rejenc, 1 mesec. — Marija Petrič, tobačnica delavka v pok., 60 let. — Marija Lončar, posestnica, 30 let. — Helena Hauptman, postrežnica, 58 let.

Ij C. kr. davčni urad Ljubljana (okolica) posluje odslej do preklica za stranke le od 8. do 12. ure predpoldnem.

Ij Licitacija žrebet in plemenskih kobil. Dne 30. t. m. ob 9. uri popoldne se bode prodalo poleg 25 plemenskih kobil tudi 15 odstavljenih žrebet pri c. kr. razpečevalnici konj v Ljubljani (Nuškova vojašnica).

Ij Popravek. V zahvali Mirci Zesser v sredini številki »Slovenca« se mora pravilno glasiti: meščanske učenke mesto učiteljice.

Prosveta.

pr »Akademija« vabi vse svoje člane, da si ogledajo umetnostno razstavo v Jakopičevem paviljonu. V nedeljo od pol 12. do pol 1. je g. Iv. Zorman na razpologo, da komentira na željo razstavljenе umotvore.

pr Iz gledališke pisarne. Danes zvečer se ponovi za abonement »B« komedija »Charleyeva teta«. — Jutri, v nedeljo, 27. oktobra popoldne se uprizori Finžgarjeva narodna igra »Divji lovci« izven abonementa ob 13. popoldne. — Zvečer se predvaja Bran. Nušičev »Svet« izven abonementa. — Za prihodnji teden se pripravljajo žaloigra velikega angleškega pisatelja Shakespeara »Hamlet«. Ko so drugi narodi priznavali 300-letnico pesnikove smrti, je bilo naše gledališče zaprto in se torej naš narod ni mogel, kakor drugi kulturni narodi, pokloniti spominu največjega dramatika. Vendar se je pa vodstvo namenilo uporabiti prvi priložnost, da popravi zamujeno in v dokaz zato upriloži za prihodnji teden »Hamleta«.

pr Vodstvo Narodnega gledališča išče pevce vseh glasov za zbor. Reflektanti naj se nemudoma blagovoljno zgledajo v gledališki pisarni, in sicer od 12. do 1. ure popoldne.

pr Naši predniki in Narodno veče. Narodno veče našim prednikom, Slovencem v prejšnjih stoletjih, ni bila neznana reč. Kanonik dr. Gruden piše v svoji knjigi »Slovenski župani v preteklosti« (izdala Leonova družba v Ljubljani, 1916) str. 52 to-le: »Že stvoslovenski župani so imeli navado, pri svojem gradu sklicevati prebivalstvo svoje župe (ali županije) na posvetovanja o važnih zadevah ali k javnim sodbam. Taki zbori so se imenovali v e č e. Sel, ki je može sklicavati, se je imenoval v e č a l i v e č a j. In str. 58 piše: Koliko časa so se večje po slovenskih pokrajinah ohranile, je težko dognati. Prenehale so morda že v 17. stoletju; niso bile namreč vseč gospodi, graščakom, ki so jih zatirali toliko časa, da so jih zatirali. »Ni dvoma, da so večje močno dvignile stanovsko zavest kmečkega stanu in mu dale priliko, da je spravi na dan razne pritožbe in bremenih in nadlogah, ki so ga trle.« (V isti knjigi str. 58.) Glejte, danes, ko naš narod vstaja iz tisočletne sužnosti, je vstala z njimi tudi častitljiva, pristno narodna socialna naprava po 300 letih k novemu življenju; le da zdaj obsega v s z združenim narod Slovencev, Hrvatov in Srbov. — Pripomnimo le še to, da so Slovenci rabili obliko v ženskem in srednjem spolu, Hrvati pa samo v srednjem. Je pa ista beseda kakor tiči v besedi odvet (odgovor), odvetnik v e č a t i je torej toliko ko govoriti (parlare), torej narodno veče je — narodni parlament. Pri čem pomeni v e e narodno zborovanje, pri Poljakih je bila »wiece« plemiško sodišče. O slovenskih v e č a h je pisal tudi Kaspert, časopis za zgodov. in narodop. 1907.

Primorske novice.

p Deželna delniška družba »Gorica«. Z ozirom na oklic anonimnega pripravljalnega odbora deželne delniške družbe »Gorica« v Gorici z dne 9. oktobra t. l. poziv-

lja pokrajinski odsek Narodnega sveta v Gorici občine, korporacije in posameznike, da radi sedaj nejasnega položaja počakajo s pristopom do nadaljnjih navodil Narodnega sveta. V Gorici, dne 23. oktobra 1918. Pokrajinski odsek NS.

Gospodarske novice.

g Dunajski bankovci. Včeraj dopoldne je avstrijsko-ogrska banka izdala zakladnice vojne posojila, da odpomore pomanjkanju bankovcev. Zakladnice se glase na odrezke po 2000 K. — Na dunajskem magistratu so se včeraj posvetovali o potrebi izdaje mestnih bankovcev, ki naj bi imeli kronsko veljavo. Izdali jih bodo takoj. Mesto Dunaj namreč ne more izplačevati podpor, ker mu avstrijsko-ogrska banka ne more dati na razpolago zadostnega števila malih bankovcev. Mestni bankovci bodo po 100, 20, 10, 2 in 1 K.

g Informacije pri trgovski in obrtni zbornici. Interesentje dobe pri trgovski in obrtni zbornici v Ljubljani pojasnila: o neki trdki, ki bi mogla dobaviti jekleno blago (britve, nože, vilice, žlice itd.) v Avstrijo; o novih ravnalnih cenah za alkoholski kis; o novih določbah glede postopanja pri postavitvi vagonov za izvozno blago iz Nemčije v Avstrijo; o zvišanju kolkovine za prošnje v dodelitev izvoza blaga iz avstrijsko-ogrskega okupacijskega ozemlja na Poljskem (na 3 K 50 vin. za prošnje in na 3 K 50 vin. za rešitev prošnje); o izvrševanju novih deviznih predpisov in o dovolitvah za nakup blaga na Nemškem; o ravnalnih cenah za deteljna semena; o ravnalnih cenah za deteljne in solnčnice pri proizvodnji in prodaji na drobno, določenih od presojevalnice cen v Rudolfovem; o važnem poročilu, zadevajočem pošiljave blaga v Bolgarijo. Informacije je le pri krajših poročilih moči dati tudi pismeno.

Aprovizacija.

a Petrolej na A-izkaznice za rodbine. Na vsak prvi odrezek A-izkaznice se dobi tri četrti litra petroleja in sicer v sledečih trgovinah: v I. okraju: Na šte. 1 do 100 pri Zirkelbachu, Poljanska cesta; šte. 100 do 550 pri Fridrichu, Poljanska cesta in sicer: šte. 100 do 300 dne 28. oktobra, šte. 300 do 550 dne 29. oktobra. Šte. 550 do konca pri Rauhkarju, Pred Skofijo, in sicer: šte. 550 do 750 dne 28. oktobra, šte. 750 do konca dne 29. oktobra. — V II. okraju: Na šte. 1 do 100 pri Tavčarju, Stari trg, dne 28. oktobra; šte. 100 do 130 pri Žetkovi, Sv. Florjana ulica, št. 130 do 200 pri Trdini, Stari trg, dne 28. oktobra, šte. 200 do 650 pri Jerancu, Karlovska cesta, in sicer šte. 200 do 400 dne 28. oktobra, šte. 400 do 650 dne 29. oktobra. Šte. 650 do konca pri Zorcu, Sv. Florjana ulica, in sicer šte. 650 do 900 dne 28. oktobra, šte. 900 do 1200 dne 29. oktobra, od šte. 1200 do konca dne 30. oktobra. — V III. okraju: Na šte. 1 do 100 pri Jelačinu, Cojzova cesta, dne 28. oktobra, šte. 100 do 300 v Konsumu, Krakovo, šte. 300 do 450 pri Jelačinu, Rimska cesta, šte. 450 do 900 pri Tenenteju, Gradaška ulica in sicer: šte. 450 do 700 dne 28. oktobra, šte. 700 do 900 dne 29. oktobra. Šte. 900 do konca pri Steinerju, Opekarska cesta,

in sicer šte. 900 do 1100 dne 28. oktobra, od šte. 1100 do konca dne 29. oktobra. — V IV. okraju: Na šte. 1 do 100 pri Staculu, Selenburgova ulica, in sicer dne 28. oktobra; šte. 100 do 550 pri Medici, Tržaška cesta, in sicer: šte. 100 do 300 dne 28. oktobra; šte. 300 do 550 dne 29. oktobra. Na šte. 550 do konca pri Jemcu, Tržaška cesta, in sicer: na šte. 550 do 800 dne 28. oktobra, od šte. 800 do 1100 dne 29. oktobra, od šte. 1100 naprej dne 30. oktobra. — V V. okraju: Šte. 1 do 80 pri Sarabonu, Zaloška cesta, šte. 80 do 100 pri Holzerju, Dunajska cesta, šte. 100 do 550 pri Sarku, Marije Terezije cesta, in sicer: šte. 100 do 300 dne 28. oktobra, šte. 300 do 550 dne 29. oktobra. Šte. 550 do konca pri Fabianju, Prešernova ulica, in sicer: šte. 550 do 650 dne 28. oktobra, od šte. 650 do konca dne 29. oktobra. — V VI. okraju: Na šte. 1 do 60 pri Jeršetu, Sv. Petra cesta, od šte. 60 do 90 pri Tomažu Mencingerju, Resljeva cesta, od šte. 90 do 600 pri Simončiču, Sv. Petra cesta, in sicer: na šte. 90 do 250 dne 28. oktobra; na šte. 250 do 450 dne 29. oktobra; na šte. 450 do 600 dne 30. oktobra; od šte. 600 do 900 pri Štrausu, Škofja ulica. — V VII. okraju šte. 1 do 60 pri Pintarju, Spodnja Šiška, šte. 60 do 200 pri Zormanu, Sv. Šiška; šte. 200 do 600 pri Petnarju, Sv. Šiška, in sicer: šte. 200 do 400 dne 28. oktobra; šte. 400 do 600 dne 29. oktobra; šte. 600 do konca pri Kreutzerju, Sv. Šiška, dne 28. oktobra. — V VIII. okraju: Šte. 1 do konca pri Stefanu Mencingerju, Martinova cesta, šte. 1 do 250 dne 28. oktobra, šte. 250 do konca dne 29. oktobra. — V IX. okraju: Na šte. 1 do 30 pri Klemencu, Dunajska cesta, šte. 30 do 230 pri Česnovarju, Dolenjska cesta, šte. 230 do konca pri Folktarju, Dolenjska cesta, in sicer: šte. 230 do 400 dne 28. oktobra, od šte. 400 do konca dne 29. oktobra. Pri trgovcih, pri katerih ni določen dan prodaje, se dobi petrolej takoj.

a Petrolej na B-izkaznice za samce. Na vsak drugi odrezek B-izkaznice se dobi pol litra petroleja po sledečih trgovinah: V I. okraju pri Zirkelbachu, Poljanska cesta, dne 30. oktobra; v II. okraju pri Tavčarju, Stari trg, dne 29. oktobra; v III. okraju pri Jelačinu, Cojzova cesta, dne 29. oktobra; v IV. okraju pri Staculu, Selenburgova ulica, dne 29. oktobra; v V. okraju pri Stupici, Sodna ulica; v VI. okraju pri Antonu Mencingerju, Sv. Petra cesta; v VII. okraju pri Simončiču, Spodnja Šiška; v VIII. okraju pri Šušniku, Zaloška cesta; v IX. okraju pri Marenčetu, Dolenjska cesta. Pri trgovcih, pri katerih ni določen dan prodaje, se dobi petrolej takoj.

a Petrolej na C-karte za obrtnike. Na vsak tretji odrezek C-karte se dobi en liter petroleja v sledečih trgovinah in sicer na izkaznice: Za I. okraj pri Trdini, Stari trg, dne 29. oktobra; za II. okraj pri Trdini, Stari trg, dne 30. oktobra; za III. okraj pri Jeršetu, Rimska cesta, dne 28. oktobra, za IV. okraj pri Jeršetu, Rimska cesta, dne 29. oktobra; za V. okraj pri Holzerju, Dunajska cesta, dne 28. oktobra; za VI. okraj pri Česnovarju, Kolodvorska ulica, dne 28. oktobra; za VII. okraj pri Holzerju, Dunajska cesta, dne 29. oktobra; za VIII. okraj pri Česnovarju, Kolodvorska ulica, dne 28. oktobra; za IX. okraj pri Trdini, Stari trg, dne 31. oktobra. Pri trgovcih, pri katerih ni določen dan prodaje, se dobi petrolej takoj.

a Petrolej na C-izkaznice za obrtnike. Na vsak drugi odrezek C-izkaznice se dobi en liter petroleja v sledečih trgovinah in sicer na

izkaznice: Šte. 1 do 50 pri Trdini, Stari trg, dne 28. oktobra; šte. 50 do 100 pri Steinerju, Opekarska cesta, dne 30. oktobra; šte. 100 do 150 pri Zorcu, Sv. Florjana ulica, dne 31. oktobra; šte. 150 do 270 pri Kreutzerju, Sv. Šiška, dne 29. oktobra; šte. 300 do 400 pri Česnovarju, Kolodvorska ulica, dne 29. oktobra; šte. 400 do 480 pri Fabianju, Prešernova ul., dne 30. oktobra, od šte. 480 naprej pri Elbertu, Zvezda. Pri trgovcih, pri katerih ni določen dan prodaje, se dobi petrolej takoj.

a Krompir za I. okraj. Stranke I. okraja prejmejo krompir v ponedeljek, dne 28. t. m., in v torek, dne 29. t. m., pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je ta-le red: v ponedeljek, dne 28. t. m., dopoldne od 8 do 9 št. 1 do 110, od 9 do 10 št. 111 do 220, od 10 do 11 št. 221 do 330, popoldne od pol 2 do pol 3 št. 331 do 440, od pol 3 do pol 4 št. 441 do 550, od pol 4 do pol 5 št. 551 do 660, od pol 5 do 5 št. 661 do 715. V torek, dne 29. t. m., dopoldne od 8 do 9 št. 716 do 825, od 9 do 10 št. 825 do 935, od 10 do 11 št. 936 do konca. — Stranka dobi za vsako osebo 10 kg krompirja, kilogram stane 34 vin.

a Meso za gostilničarje in zavode. Gostilničarji in zavodi prejmejo goveje meso v ponedeljek, dne 28. t. m., popoldne ob 2. do 4. ure v cerkvi sv. Jožefa.

DAROVIL.

100 kron za oslepele vojake na Kranskem mestu venca na prerani grob gosp. Jos. Mahne mlaj. je daroval C. Menardi.

Zgubila se je usnjata zapestnica s srebrno uro z zlatim robčkom. Ker je to ljub birmaki spomin, se pošteno najditelj prosi, da jo proti nagradi odda v mestni posredovalnic za delo. b

Promet s prašiči. Ker ljudem ni jasno, kako je letos urejen promet s prašiči, opozarjamo, da ima »Kranjsko deželno mesto za vnovčevanje živine v Ljubljani« nakupni monopol za klavne prašiče, in sicer na podlagi ministr. ukaza z dne 15. februarja 1917 v zvezi z ukazom deželne vlade z dne 11. novembra 1916. Nihče torej ne sme klavnih prašičev drugemu prodati kot »Kranjskemu deželnemu mestu za vnovčevanje živine v Ljubljani«, oziroma njega namestnikom, ki se izkažejo z izkaznico deželne vlade v Ljubljani. Tudi nakupovati ne sme klavnih prašičev nihče drugi kot »Kranjsko deželno mesto«, oziroma njega zaupniki. »Kranjsko deželno mesto za vnovčevanje živine« opozarja prašičere, da naj ne koljejo doma preko nujne lastne potrebe ter naj ne prodajajo niti živih niti zaklanih prašičev, niti slanice pod roko, ker bi se sicer utegnili pripetiti, da bi se jim pozneje odvzeli tudi taki prašiči, ki so jih imeli pripravljene za lastno potrebo, čeprav bi ostali potem brez masti. Cene klavnih prašičev bodo dosti višje kot lanske leto ter jih vsako lahko izve pri pristojnem zaupniku »Kranjskega deželne mesta za vnovčevanje živine«. Imena zaupnikov so županstvo znana. Kdor bi ravnal proti tem uredbam, bo brezobzirno kaznovan z globo do 5000 K, oziroma do šest mesecev zapora.

Pri epidemijah izborna služba raba naravne »Franz Josef« grenčice.

Usnjate nabitke priporoča Peter Kozina & Co., trgovina čevljev, Ljubljana, Breg 20.

Strojnik

izvežban ključavničar, s spričevali tudi o električnih napravah, SE SPREJME za takojšnji nastop. Prednost imajo taki, ki so že delovali v oljnih tovarnah. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 4079.

CERAR FRANJO, tovarna slamnatih izdelkov v STOBU PRI DOMŽALAH, se priporoča gg. trgovcem in slavnemu občinstvu za obila naročila različnih : SLAMNATIH ŠOLNOV SLAMNATIH TORBIC (cekarjev) PREDPRAŽNIKOV itd. 2690

Sicilijsko žveplo

za žveplanje sodov izdeluje in dobavlja v vsaki množini F. HEJHAL, DUNAJ XIV., Kröllgasse 29. 3933

Slivovko, tropinjevec, konjak

ponudim trgovcem in gostilničarjem. VILJEM SPITZER, LJUBLJANA Kolizej.

Hiša

v kateri je več let vpeljana mešana trgovina, se iz proste roke PRODA. — Pojasnila se iz Cernele hiš. št. 272. 4019

Vrtnice plezalke

grozdije, lepotično grmičje

viseče jesene in španski bezeg za jesensko sajenje ima v poljubni množini na razpolago ANTON FERANT, trgovski vrtnar, LJUBLJANA, Ambrožev trg 3.

VRTNAR

se sprejme. Ponudbe s prepisom spričeval poslati na: Oskrbništvo graščine v Ribnici. 4128

psa - čuvaja

Ponudbe na naslov: M. Dolničar, restavratorec izž. želez., št. Peter na Krasu. 4127

Prodasta se dve kočiji in brek

v dobrem stanju. Kupci si vozove lahko ogledajo v sredo, 30. oktobra med 3. in 5. uro popoldne v Kolizeju — skladišče destilacije »Florjan«.

Kupi se vsaka množina 4132

alkohola

in naj se tozadevne ponudbe pošljejo: pošta Ljubljana, poštni predal št. 149.

Prodam dobro ohranjeno 4125

moško kolo

s staro pneumatiko ali zamenjam za živila. — Kupim in prodam

bukova drva

deske in stavbeni les v večjih in manjših množinah. Fran Šuštar, lesna trgovina, Ljubljana, Dolenjska cesta št. 12.

Večja množina lanskega prvovrstnega

sadnega mošta

se prod. Ponudbe na JOZA ROZMAN, Ljubljana, Gradišče št. 13. 4123

Prodajalka

starejša, z večletno prakso, se sprejme v mešano trgovino A. SUŠNIK, Ljubljana, Zaloška cesta št. 21. 4129

Andrew Carnegie 4126

svetovno razsodišče

3. slovenska izdaja (s slikami). Razpošilja F. S. Segala, župnik v p., Pragersko, Št. 60 vin. (v znamenih, naprej!)

Edina slovenska veletrgovina umetnega cvetja in pogrebnih potrebščin

Anton Z. Finžgar VARAŽDIN (HRVATSKO)

dobavlja samo na debelo: umetno cvetje, nagrobne vence, okraske, noge in tapete za rakve, tančice, mrtvaške čevlje i. t. d. Svoji k svojim! :: Svoji k svojim!

„Vila“

s 5 sobami, na lepem prostoru v bližini Kamnika se odda v najem. Natančneje se poizve v trgovini g. IV. ŽARGIJA v KAMNIKU. 4124

Dve lepi

nemeblovani sobi

brez kuhinje, se skupaj s sobico za slugo oddaste v novembru. Sreda mesta, krasna lega, Natančneje ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »Krasna lega« 4135.

mnoga vprašanja

ki so nam doslej došla, odgovarjamo tem potem, da vsak čas pod ugodnimi pogoji kupimo nazaj blagajne našega izdelka. Pojasnila dajemo radevolje in neobvezno! National-Registrier-Kassen, G. m. b. H., Dunaj VI., Mariahilferstrasse 57-59. 3834

Universalni mlin za dišave

Moj Universal-ročni mlin je izobren za mletje malke, dišav, sladkorja, kave, ovesa, riža, orehov i. t. d. Ta mali ročni mlin se je tokom vojne izobreni omisel in se lahko porablja za vsako vrsto mlevskega izdelka. Teža okoli 1 kg.

Cena K 24.—, Universal-mlin za meso K 60.—, Mlin za drobljenje kosti K 320.—.

Posljal se s Lu-jna proti predplačilu anaka po generalnem zastopstvu

Maks Böhm, Dunaj

IV. Margaretenstr. 27. odd. 32 Prospekt zastoji.

Čas je že sedaj, da si nabavite pravočasno kot najbolj primerno

božično darilo

že pravo izvrstno dišeče toiletno milo vseh vrst pri firmi Milan Rečev, Ljubljana, Sv. Petra cesta 28.

4137

Potrji globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom in znanem prelužno vest, da je Vse-mogočnemu dopadlo poklicati v boljše življenje našo preljubljeno soprogo, mater in hčer, gospo

Apolonijo Stuhec

ki je 25. t. m. v 34. letu starosti po hudi bolezni, prejemši sv. zakramente za umirajočo, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb se vrši 26. t. m. ob pol 4. uri popoldne na pokopališču k Sv. Križu. — Sv. maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah. — Blag ji spomin!

Ljubljana, 25. okt. 1918.

Marko Stuhec, uslužbenec dež. odb. (v vojni), soproj. — Valentin, Verica, Pavla, Marko, Franček, otroci. — Jožef in Terezija Smrekar, starši. — Alojzij, brat. Terezija, Marija, sestre.

4137

Naš iskrenoljubljeni, nepozabni, predobri soproj, oziroma oče, stari oče, brat, stric in svak

Androji Vodišek

prejemalec most, mlt, zapupa

danes ponoči, v 72. letu starosti umrl. Pogreb se vrši v ponedeljek ob pol 2. uri iz deželne bolnice.

Ljublj. 26. X. 1918.

Jerica roj. Medved, soproga, Josip, Rudolf, Fani por. Sturz, Anton, Valentin, Janko, otroci. — Fran, brat. — Josipina Vodišek, svakinja. — Dr. Janko Ponebšek, bratranec. Vsi vnuki in vaukinje.

Tužnim srcem javljamo žalostno vest, da je naš iskrenoljubljeni, dobri soproj, sin, brat, zet in svak, gospod

Franc Crobath mlajši

družabnik tvrde Franc Crobath, družba z. o. z., nadporočnik v rezervi — odlikovan s Signum laudis, z meči, zlatim zaslužnim križem s krono, Karlovim križcem itd.

dne 16. oktobra 1918, po kratki, mukepolni bolezni, v 29. letu starosti v Siklosu na Ogrskem, nenadoma preminul.

Zemeljski ostanki drugega pokojnika so se prepeljali dne 22. oktobra v Kranj in na tukajšnjem mirovdvoru shraniti k večnemu počitku.

KRANJ, dne 23. oktobra 1918.

Žalujoči očitelji Franc Crobath — Ivan Božič.

Potrtega srca javljamo, da se je naš iskreno ljubljani brat, prečastiti gospod

Ivan Lovšin

župnik na Lescah na Gorenjskem,

po kratki, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti preselil v boljše življenje h Gospodu, katerega služabnik je bil.

Pogreb se vrši v nedeljo, dne 27. oktobra s sv. mašo zadušnico v Lescah ob 10. uri dopoldne.

Predrago ranih priporočamo v blag spomin in pobožno molitev.

Lesce, dne 25. oktobra 1918.

4121

MARIJA LOVŠIN, sestra. FRANC LOVŠIN, nadučitelj, brat.

Naznanjava žalostno vest, da je naš ljubljani tovariš, velečastiti gospod kapelan

Ferdinand Prebil

danes, dne 25. oktobra ob 1. uri zjutraj po kratki, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, v 30. letu starosti, vdan v vojo božjo izdihnil svojo blago dušo.

Truplo se odpelje iz Kranja jutri popoldne ob štirih v Moravce, kjer bo pogreb v nedeljo.

V Kranju bo slovesna sv. maša zadušnica v ponedeljek, dne 28. oktobra ob 8. uri.

Priporočava ga v pobožno molitev in blag spomin.

V Kranju, dne 25. oktobra 1918.

4122

ANTON KOBLAR, dekan. DR. TOMAŽ KLINAR, kapelan.

Brez posebnega obvestila.

Vsled bridke izgube potrži neizmerne žalosti naznanjamo vsem, ki ste ljubili in poznali našega draga

Jožkota Virant-a

da je isti dne 21. oktobra v 29. letu starosti po španski bolezni v graški bolnišnici izdihnil svojo blago dušo. Truplo je začasno pokopano v Gradcu, odkoder se po vojni prepelje na Boh. Belo.

Predrago pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin.

Bohinjska Bela — Kranj, 23. oktobra 1918.

ZALUJOČI:

Minka Virant roj. Pogačar, soproga.

Mirko, sin.

Ivan in Marija, starši.

Franc, brat. Ivanka, Jožica, sestre. Slavko Gričar, nečak.

Mici Kuhar roj. Gričar, nečakinja. Vsi ostali sorodniki.

Potrži globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanem, da je naša predobra, iskreno ljubljena hčerka, sestra in vnučinja, gospodična

Pepca Babšek

po kratki, mučni bolezni, v cvetoči dobi 18 let, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, dne 25. oktobra t. l. mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage pokojnice se vrši v nedeljo, dne 27. oktobra t. l., ob pol 5. uri popoldne v Štepanji vasi št. 7 na pokopališču k Božjemu grobu.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v farni cerkvi sv. Petra in pri Božjem grobu v Štepanji vasi.

Štepanja vas pri Ljubljani, dne 25. oktobra 1918.

Žalujoča rodbina Babšekova.

Kranjska deželna podružnica

n.-a. dož. življensko in rentne, nezdodne in jamstvene zavarovalnice v Ljubljani, Marije Terezije cesta 12, II. n.,

sprejema zavarovanje na doživlje in smrt, združeno tudi z vojnim rizikom, otroških dot., rentna in ljudska, nezdodna in jamstvena zavarovanja.

— Javen zavod. — Absolutna varnost. — Nizke premije. —

Prospekti zastoj v poštne prosto. — Sposobni zastopniki se sprejemajo pod najugodnejšimi pogoji.

SPREJME SE:

4056

učenka in prodajalka

v špecerijsko in kolonijalno trgovino KARLA PLANINŠEK, V LJUBLJANI, Dunajska cesta.

Poceni drva.

V nedeljo, 27. oktobra ob 2. popoldne bo na dražbi prodano v gozdu barona Lazarinija pri Grosupljem 10 parcel

SMREKOVH VEJ

in približno dva do tri vagone TRSAK.

Vagone se nakladajo lahko v gozdu. 4096

KAJFEŽ - MIKLITSCH.

GORICA: F. Batjel LJUBLJANA: Stari trg št. 28

trgovina in mehanična delavnica.

Moška in ženska DVOKOLESA se s staro pnevmatiko, ŠIVALNI in PISALNI STROJI, GRAMOFONI, ELEKTRIČNE ŽEPNE SVETILKE. Najboljše BATERIJE.

Posebno nizka cena za preprodajalce.

4096

98% modra galica . 1500 K za 100 kg

99% žvepleni prah . 3200 " " "

Žveplo v kosih . . . 2700 " " "

Prah bakren. žvepla . 2400 " " "

Žveplo za žveplanje . . . 3400 " " "

na jutri 3400 " " "

50% žvepleno ilo, 1500 " " "

fino zmleto 1500 " " "

„Waschriegel“, na- 280 " " "

domestek mila v 280 " " "

kosih po 1/4 kg 280 " " "

točno pošilja v vsaki množini proti predplačilu zneska po železnici ali po pošti

4036

Sigmund Kaiser uvozna in izvoznikomis.

Budapest IX., Bakats-ut. 5.

Ljubljana, Doornik trg 1.

Zastoj

dobi vsak na željo moj cenik ozlatniki, srebrniki in godalji. Violine po K 40, 45, 55 in višje. Dobro harmonike K 45, 60, 80, dvovrstne dunajske harmonike K 120, 140, trivrstne K 300, 400 in višje. Zamena dovoljena ali denar nazaj. Pošilja po povzetju ali predplačilu razpošiljalnica Jan Konrad, Brx 1995, c. in kr. dvorni založnik, Češko.

Izboren

nadomestek za kavo

zelo gladak, uporabljen brez cikorije, v zavojih po 5 in 10 kg pošilja po povzetju 1 kg za 10 K; pri 100 kg po 9 K za 1 kg; nad 100 kg po 8 K za 1 kg. Zavojina se računa najceneje. GUSTAV SUŠICKY, ČESKÍ BROD, Češko.

Kupite namesto dražih federmadracov dobro izdelano

žičaste peresnice

z lesenim okvirjem (dratmadraci) vseh velikosti po zmerni ceni. Zaloge pohištva, Marije Terezije cesta 13, Ljubljana (Kolizej).

Stare damske klobuke

sprejema v popravilo in tudi nove na nove oblike prenaredi FRANC CERAR, tovarna slamičkov v STOBUR, pošta Domžale pri Ljubljani. - Cene primerno nizke, točna postrežba. 3715

Hotel „EUROPA“ na Bledu

oddaljen dve minuti od kolodvora — popolnoma opremljen — se proda prostovoljno. Kupci naj se oglasijo ali stavijo vprašanja na lastnika RUDOLFA KOKALJ, Ljubljana, Prešernova ulica št. 54/ I. — Posredovalci izključeni. 4133

PRODA SE OKOLI

100 oralov zemljišč.

V nedeljo, dne 3. novembra 1918 z začetkom ob 11. uri predpoldan se bo vršila na graščini Steinbrunn (prej Steinhof) na Plitviškem vrhu pri Radgoni na Štajerskem

prostovoljna dražba (licitacija) okoli 100 oralov zemljišč

v poljubno velikih kosih. — Zemljišča obstojajo večinoma iz travnikov ter so ugodna tudi za stavbe in naseljevanje. Kdor hoče svoj denar še pravočasno varno naložiti, naj kupi zemljišča! 4030

GRAŠČINA STEINBRUNN.

Proda se takoj velika hiša v Ljubljani

na jako prometni cesti, v kateri se nahaja GOSTILNA, TRAFIKA, velik hlev, šupe, kleti, več stanovanj ter veliko dvorišče; posebno pripravno za trgovca, kateri kupčuje z deželnimi pridelki. PRODAJNA CENA 180.000 KRON. — Prekupci so od kupčije izključeni. Le resni kupci naj pošljejo svoje naslove na upravo „Slovenca“ pod št. 10: „LEPA BODOČNOST“ 4057.

Opozorilo.

Tvrška JOSIP REICH, parna barvarna in kemična čistilnica, prosi vljudo svoje častite odjemalce, da naj čimprej pošljejo po predmete, ki so jih izročili za barvanje ali čiščenje do konca avgusta 1918. Kakor je razvidno iz prevzemnih listov, jamči tvrška samo 3 mesece za te predmete. Cenjene odjemalce prosimo torej, da ne pride pozneje do nekih slučajev, ki bi mogli nastati vsled nadaljnjega puščanja teh predmetov pri tvrški, — da čimprej vzamejo stvari domov. Za blago, ki je bilo prineseno v barvanje ali čiščenje in do imenovanega dne ni bilo prevzeto, ne dam nobene odškodnine, ako bi se blago pogrešalo ali ko bi bilo vsled požara uničeno. Obenem si usoja podpisana tvrška opozoriti cenjeno občinstvo na to, da se ji je posrečilo z velikimi težavami dobiti barvila za barvanje oblek iz svile, volne, bombaževine in platna in sicer za razparane in nerazparane obleke tako, da more tekom 2—3 tednov po kar najnižjih cenah barvati po želji črno, modro, ružavo, zeleno itd. Podpisana tvrška se priporoča cenjenemu občinstvu kar najbolje in upa, da se bo občinstvo čimbolj posluževalo njene parne barvarne.

Josip Reich, Ljubljana.

Parna tovarna in kemična čistilnica.

Tovarna: Poljanski nasip štev. 4.

Podružnica: Selenborgova ulica štev. 3.

ČEVLJE

z lesenimi podplati v vseh velikostih dobavlja takoj tudi v večjih množinah tovarnam, graščinskim oskrbništvom, občinam, šolam, konsumnim društvom itd. itd. naslednja prodajalna tovarne čevljev in usnjenega blaga

T. & A. BAŤA

DUNAJ II, TaborstraŤe 17 a.

V tej prodajalni se dobe tudi nadomestki za usnjate podplate, jermena in jermenčki za čevlje.